

SITUATION

S T M

#249

MAJ 2018
ÅRGÅNG 23

PRIS: 50 kronor
SÄLJAREN ERHÅLLER HÄLFTEN

**JOHAN
LINDSTRÖM**

AMBRA SUCCI
- STEG FÖR STEG

**FALLANDE
DROGPRISER**

**INNAN
BETONGEN**
- STADENS CEMENT

JESPER

"Katla har ju soul. Hon är ju utsatt också, vanskött, hennes ilska kan man förstå. Tengil vet man inget om"

WALDERSTEN

NALEN

**J.I.D &
EARTHGANG**

TORS 31/5

FIRST HATE

ONS 6/6

KAJSA

GRYTT

LÖR 1/9

DOCENTERNA

FRE 12/10

LEVELLERS

FRE 12/10

NEKO CASE

MÅN 29/10

REGERINGSGATAN 74, STOCKHOLM. INFO & BILJETTER PÅ WWW.NALEN.COM 2018

JOEL NILSSON

20 "KATLA OCH IRON MAIDEN HAR NOG BIDRAGIT MEST TILL HUR MITT TECKNANDE BLIVIT."

Jesper Waldersten har illustrerat nya utgåvan av Astrid Lindgrens klassiker *Bröderna Lejonhjärta*.

MAGNUS SANDBERG

16 "OMSÄTTNINGEN AV CEMENT JUST NU ÄR EXCEPTIONELL."

Martin Ekstrand, leveranschef på Cementa i Stockholm, är nöjd.

JOSFIN HEROLF

30 "KROPPEN KÄNNER INTE VAD DET KOSTAR, DEN MÄTER VAD DEN FÅR I SIG."

Niklas Eklund, Brukarförningen, om sjunkande drogriser.

7 Sofia Holpp

Uppmärksam silversmed som tänker hållbart och könlöst.

14 Ambra Succi

"Jag har med fem dansare i den här föreställningen som inte brukar jobba ihop, och alla har personliga upplevelser av våld."

46 Svepet

Johan Lindström spelar biljaksjazz med sin septett, Ika Johannesson är rädd om sin *Sex*-legacy, Amanda Werne ser på tv på turné, punken porträtterad 1977, Anna Wahlgren-dokumentär, seriefestival med tema Japan, Olika ger ut moderna sagor, gips på Liljevalchs och mycket mera.

50 På hörnet

Lisa Lönneborg, Hägerstensvägen/Erik Segersälls väg.

8 Gata fram och tillbaka

Lyftkranarna vid 79 & Park syns långt innan man ser Sandhamnsgatan.

10 Situation Waldersten

Månadens bild av konstnären Jesper Waldersten.

11 Krönika: Maria Hagström

Mitt i naturen.

28 Krönika: Ulf Stolt

Ett hugg i tiden.

34 Min plats

Britt-Mari Siltamäki är som hon är i Snösätra.

37 Mina drömmar

Niclas Westerlund vill under vattnet igen.

38 Med egna ord

Säljarnas egna sidor.

45 Korsord

Lös månadens kryss.

49 Dåtid sthlm

Maj 2008.

ELIKA HENRIKSSON

Slowgold

Swish snabbare än cash

DET FINNS EN ny detalj på säljarnas legitimationer. En QR-kod. Detta för att det ska gå ännu snabbare att betala för tidningen, ta med sig den i näven och smidigt vara på väg nedför gatan igen.

Det är bara att scanna QR-koden. Snabbare än cash.

I veckan var Financial Times här och skrev om Situation Sthlm och det kontantlösa samhället. Vi är nämligen i framkant – eventuellt kanske allra längst fram – bland världens gatutidningar vad gäller digitala betalningslösningar. Den satsningen startade 2011, då vi erbjöd möjligheten att betala för tidningen via sms. 2013 utrustade vi – som första gatutidning i världen – ett 50-tal säljare med smartphones

och kortläsare för att erbjuda också kortbetalning, två år senare började vi med Swish.

Nu tar vi alltså Swish-betalningen ett steg vidare med QR-koder på säljarnas leg för att göra affären ännu snabbare, lika snabb som med cash.

Och i handen får du en 52-sidig Stockholmsberättelse du inte kan läsa någon annanstans. När du köper tidningen blir du en viktig del i att den fortsätter. En del av berättelsen om Situation Sthlm handlar om att hemlösa människor säljer en tidning på gatan.

Att ta med dig tidningen du köpt och hjälpa dem att sprida den berättelsen är att visa dem i handling att du vill att den berättelsen ska få fortsätta.

SEDAN 2009 KAN man i varje nummer av Situation Sthlm se Jesper Walderstens konstnärliga alster på sidan 10 under vinjetten "Situation Waldersten". Nu är han aktuell med utställningen *Bröderna Lejonhjärta Astrid Lindgren Jesper Waldersten* på Kulturhuset från 25 maj.

En del av spillaget från bandutskrift- en av intervjun handlar om att det har kommit sig att två cirklar i hans liv liksom slutits – med Park studio i Älvsjö och med Hans Alfredson. Jesper Walderstens pappa är musiker och skivproducent och arbetade i Park studio.

– Jag skrev ett brev till Hasse Alfredson en gång för många år sen, jag är uppvuxen med Lindeman. Så även där – som med Kent och Park

studio – så är cirkeln sluten, men det var inte Hasse som hörde av sig till slut, det var sonen Tomas.

Läs intervjun med Jesper Waldersten på sidan 20. Och Gerd Erikssons reportage om cementfabriken på Lövholmen som varit med och byggt miljonprogrammen och en massa annat i Stockholm.

Och Maria Hagströms reportage om vad sjunkande drogriser egentligen innebär.

Ulf Stolt
chefredaktör
& ansvarig utgivare
ulf@situationsthlm.se

Situationist "Där sken de gigantiska bilarna ikapp och allt som skaver och skevar i en stad sken med sin frånvaro."

MARIN FALSTRÖM

Josefin Herolf

GÖR: Illustratör. Har illustrerat artikeln om drogriser på sidan 30.

"**JAG ÄR UPPVUXEN** i norrförort. Åkersberga ligger på tillräckligt långt avstånd från stan för att man som barn ska hålla sig där, i det lagom stora centrumet. På sin höjd vågade jag och min kompis ta Roslagsbanan till Täby för att få vårt sug efter nya upplevelser och gaturum stillat.

I övre tonåren ville vi se Stockholm och en ny värld öppnades. Jag och samma kompis brukade ta tunnelbanan till en hållplats som hade ett spännande namn och till fots utforska dess omedelbara

närhet, för att liksom skapa en erfarenhetsbaserad karta över stan. De nya platserna växte så småningom ihop och i dag är kartan "hel", jag känner till varenda hörn, jag har gått på varje gata. Trodde jag. I går befann jag mig plötsligt på en liten stump jag aldrig gått på tidigare, en väldigt exklusiv stump, Ulrikagatan på Östermalm. Där sken de gigantiska bilarna ikapp och allt som skaver och skevar i en stad sken med sin frånvaro. Jag längtade tillbaka till Skanstull."

REDAKTION

Chefredaktör och ansvarig utgivare
Ulf Stolt
ulf@situationsthlm.se
08-54595390

Reporter

Maria Hagström
maria@situationsthlm.se

Art Director

Johan Olsson

Webbredaktör

Jenny Lindroth

Korrektur

Helena Gunnarsson

Medverkande skribenter

Gerd Eriksson

Medverkande fotografer och illustratörer

Josefin Herolf, Anneli Hildonen, Martina Holmberg, Jonas Malmström, Joel Nilsson, Magnus Sandberg, Jesper Waldersten.

För osignerat material svarar redaktionen. Redaktionen ansvarar ej för insänt icke beställt material.

Hemsida

www.situationsthlm.se

E-post

red@situationsthlm.se

Tryck

V-Tab 2015

Räckvidd

120 000 läsare
(Orvesto konsument helår 2017)

Upplaga

21 000 ex/mån (TS helår)
ISSN: 1400-4437

LEDNING & ADMINISTRATION VD

Pia Stolt
pia@situationsthlm.se
08-54595387

Ekonomi

Scanena international AB
Anna Berkius Kolte 0733-16 21 55
Magdalena Lilja 070-224 00 42
ekonomi@scanena.se

Adress

Timmermansgatan 38
118 55 Stockholm

Tel

08-54595381

Fax

08-6687909

Organisationsnummer

556649-1071

Plusgiro/Bankgiro

pg. 25 59 89-6
bg. 5774-9327

SOCIAL VERKSAMHET

Verksamhetschef,
sociala verksamheten
Jenny Lindroth
jenny@situationsthlm.se
08-54595388

Samordnare

Ingmari Olofsson
ingmari@situationsthlm.se
08-54595381

Jonas Svensson

jonas@situationsthlm.se
08-54595381

Telefonnummer distribution

08-54595381

Öppettider

Måndag till fredag kl. 8-15
Lördag kl. 10-14

Plusgiro/Bankgiro

pg. 28 19 18-3
bg. 5357-3259

Organisations-nummer

8024 11-1497

ANNONSERING & PRENUMERATION

Herman Sundgren
herman@situationsthlm.se
08-54595394

Catharina Persson
catharina.persson@mediakraft.se
tel. 070-421 02 80

Robert Wallner
robert.wallner@mediakraft.se
tel. 070-992 53 43

Privatprenumeration

12 nummer kostar 660 kronor

E-post

situationsthlm@pressdata.se

Signe Johannessen
Joanna Lombard
Ylva Snöfrid
Lina Selander
Nikolina Ställborn

**CHILDREN OF
THE CHILDREN OF
THE REVOLUTION**

1 4 / 4
-
1 9 / 8

FÄRGFABRIKEN

MORSDAGSMATCHEN 2018

DAMERNAS DERBY

27/5 13:00 TELE2 ARENA

Morsdagsmatchen 2018 är vår hyllning till mammorna. Till de fantastiska kvinnor som stått bakom oss i ur och skur, som coachat, skjutsat, tvättat, letat, lagat, hejat, jublat och tröstat oss.

Hjälp oss att på den här dagen hylla alla mammorna, backa våra spelare och tillsammans slå publikrekordet för damfotboll i Sverige! Välkommen till en fotbollsfest för hela familjen!

ÖVRIGA KOMMANDE MATCHER

TELE2 ARENA HAMMARBY - GIF SUNDSVALL, LÖRDAG 5/5

HAMMARBY IP HAMMARBY - VÄXJÖ DFF, LÖRDAG 28/4

KÖP DIN BILJETT PÅ HAMMARBYFOTBOLL.SE

**HAMMARBY
FOTBOLL**

HUVUDSTAN

Upp för brantaste backen i stan

LÖPNING Den som gillar mjölksyra och vacker utsikt kan anmäla sig till Stockholms brantaste lopp 26 maj i Hammarbybacken. Det finns klasser för både barn och vuxna. I vuxenklassen ska man upp och ner för berget tre gånger på lite olika vägar. Banan är 3,3 kilometer och höjdskillnaden är 233 meter. Jobbigaste delen är den så kallade pannbensbacken.

– Det är sista backen innan man går i mål. Då är löparna redan galet trötta, men ska upp på toppen en sista gång, säger Michael Refors i Järla Orientering som arrangerar loppet.

Vad är tjustringen med att springa upp för en brant backe?

– Den inre kampen mot sig själv och belöningen att man klarat det.

Får man mer mjölksyra i det här loppet än i andra lopp?

– Absolut, självklart får man det.

Löptävlingen Stockholms Brantaste är en mjölksyrefest utan dess like.

GERD ERIKSSON

"Jag har kommit fram till att det är på det sättet. Jag klarar inte av att tassa runt deras känsliga egon. Jag bryr mig inte om sånt, tycker det är larvigt, skitlarvigt."

Horace Engdahl, intervjuad i *Situation Sthlm* #54, oktober 2001, kommenterar citatet "jag-svaga människor gör mig illamående, det är inte styrkan som är farlig, det är svagheten" från en tidigare intervju han givit i tidningen *Vi*.

Alltid på en söndag

BESIKTNING Från och med 6 maj är det möjligt att besiktiga bilen även på söndagar. Bilprovningens nyöppnade station Sollentuna-Häggvik erbjuder kunderna söndagsöppet mellan 08.00 och 17.00.

– Vi vet att folk är stressade och har mycket att göra, vi vill finnas till när kunderna har tid, säger Cecilia Blom Hesselgren på Bilprovningen.

För snart tio år sedan började Bilprovningen med lördagsöppet, vilket slog väl ut. Och vissa stationer har också numer öppet en eller flera kvällar i veckan.

När besiktigar folk oftast bilen?

– I början av veckan. Då har de tänkt i helgen på allt de ska göra i veckan.

Kommer folk att vara mer avslappnade när de besiktigar sin bil på en söndag?

– Jag hoppas att folk alltid ska känna sig lugna när de kommer till oss.

GERD ERIKSSON

Elektroniskt i Slaktis

MUSIK Den 26 maj är det dags för del två i Departement, en festival med elektronisk musik. Den inleddes med en klubbkväll på Berns i april och ska nu få

sitt crescendo i en flyghangar i Slakthusområdet med 20 meter högt i tak. Arrangörerna lovar bra ljudanläggning och såväl internationella artister som Solomun och Recondite som lokala DJ:s som Damien Eie och Clea Herlöfsson.

– Den elektroniska scenen har blommat ut de senaste åren och intresset har ökat enormt, från början var det bara inbitna fans som

var intresserade – nu är det var och varannan stockholmare, säger Fanny Larsson, en av arrangörerna.

Festivalen, eller Block Partyt som arrangörerna hellre kallar det, börjar redan klockan 15.00 på eftermiddagen och pågår fram till tre på natten. Det blir mjukstart med musiken på eftermiddagen, men sedan kan Fanny Larsson lova att trycket kommer att öka vart efter under kvällen.

Vad ska man äta för att orka i tolv timmar?

– Vi serverar bara veganmat, så det kan man ladda med.

GERD ERIKSSON

Leksakerna som speglar samhället

UTSTÄLLNING Den 19 maj öppnar Leksaksmuseet igen på ny adress på Saltsjö Pir i Fisksätra.

Första utställningen kommer att vara *Leksaksbåtar till sjöss* och det blir allt ifrån barkbåtar till radiostyrda båtar. Den nya museichefen vill sätta in det 38 år gamla museet i en modernare kontext och ta upp frågor om varför flickor lekt med vissa leksaker och pojkar med andra. Och varför det var populärt att leka med stora amerikanska bilar på femtiotalet.

– Leksaker speglar samhällets utveckling och därför ska leksakerna in i ett sammanhang. Samtidigt ska det vara lite känsla av jultomtens verkstad för dem som kommer hit, säger LG Nilsson, museichef.

Leksaksmuseet har 30 000 föremål från 1800-talet och framåt. Äldsta leksaken är en docka, senaste tillskottet är ett par VR-glasögon.

GERD ERIKSSON

Gå i örternas stad

NYTTOVÄXTER Den som deltar i örtvandring i Kärrtorp 23 maj får lära sig hitta vilda växter som kan användas till både mat, medicin och skönhetsvård. Örtexperter Anna Irestig är ciceron på turen menar att det finns fullt av användbara örter i Stockholm.

– Har man en gång gått med på en örtpromenad och vet vad som finns att hämta blir promenaderna aldrig sig lika igen.

Nässlan är den mest användbara bland örter och går att både äta, använda till vätskedrivande och göra hårsköljningar med. Och kirskålen, som många ser som besvärande ogräs, kan ätas som spenat. En annan ört som det finns gott om här i stan är löktrav – den passar till sallad och har goda frön att knäppa på efter blomningen.

Hur är det med tussilago då?

– Den innehåller zink som är bra för sårhäkning. Den går också att koka och skölja en kliande hårbotten med.

GERD ERIKSSON

CREATIVE COMMONS

.....
SOFIA HOLPP SMYCKAR HÅLLBART

"Jag började göra silver-smycken för lite mer än tio år sen."

SILVERSMEDEN SOFIA HOLPP startade sitt eget varumärke "holpp" för två och ett halvt år sedan.

Hållbarhet är ledordet i hennes skapande. Och hon vill sudda ut gränsen mellan manligt och kvinnligt och göra smycken för alla, oavsett kön, stil eller ursprung. I år blev hon en av Svenska Moderådets "Swedish Fashion Talents 2018".

– Det är ett erkännande att jag är på rätt spår, med Svenska Moderådet i ryggen kan jag utveckla mitt företagande ännu mer. Jag började göra silversmycken för lite mer än tio år sen, men redan som barn pysslade jag mycket och gjorde ringar av ståltråd och pärlor som jag sålde på stranden på sommaren.

Hennes kollektioner bär namn som "Unadorned", "Rendered", "Arched" och "Icicled" och smyckena är stilrena med avskalade former. Hon jobbar med olika tekniker så att silvret blir svart, oxiderat, borstat och blankt. Och smyckena är alltid medvetet könsneutrala.

– Ändå får jag ofta frågan från folk om vilka som är dam- respektive herrsmycken i mina kollektioner. För mig är det självklart att alla som vill uttrycka sig genom att bära smycken ska kunna göra det, precis som med kläder eller åsikter. Samtidigt vet jag att det fortfarande är en barriär att ta sig över för att nå männen.

Vad betyder det för ditt genomslag att flera kända personer syns med dina smycken?

– Eftersom det är svårt att ta sig fram i den här branschen betyder det mycket. Det blir också ett slags erkännande eftersom de väljer med omsorg vad de sätter på sig.

Hållbarhet för Sofia Holpp handlar också om göra smycken som kan användas länge och att se till att de som tillverkar hennes smycken använder återvunnet material och har bra arbetsvillkor.

GERD ERIKSSON

Sandhamngatan, Gärdet 11.44-12.19

.....
 Lufttrummor, en glassgubbe, en läsande busschaufför, lyftkranar, lunch i varselkläder och en kvinna som solar sig på en sten. Utmed Sandhamngatan har våren börjat lämna spår. **TEXT ULF STOLT FOTO MAGNUS SANDBERG**

CHAUFFÖREN I BLÅ linjebuss 1 på väg mot Frihamnen hälsar diskret på chauffören av blå linjebuss 1 på väg därifrån, när de möts – den ena bussen stillastående för rött, den andra i färd att svänga – vid trafikljuset vid Tegeluddsvägen.

Det finns inte en enda ledig parkeringsplats utmed någon sida av gatan. Ungefär i höjd med pizzerian i botten av ett sexvåningshus står fem vita bilar – olika märken, olika årsmodeller – parkerade i rad. Vid ett bord utanför pizzerian, fyra män i varselkläder som äter lunch.

Från andra sidan Rökubbsgatan kommer en ung man gående i grå träningsbyxor, svart jacka, solglasögon

och hörlurar, han sjunger till musiken och nickar i takt, precis när han passerar spelar han leende ett kort break på lufftrummor.

Parkeringsautomat 8361 har sina solceller riktade mot öster.

DET LIGGER TVÅ cementblock runt bottenplattan på glassgubben som står vänd ut mot gatan utanför tobaksaffären, spelreklamen bakom den på hopställda, slitna, trottoarpratrare. Vid campingbordet intill en ihopfäld röd parasoll, en ensam man i svart skinnjacka sitter med ryggen mot solen och röker.

Framför sopstationen för hushållsopor mitt över gatan står en man och

en kvinna och talar teckenspråk med varandra. Hon skrattar. Han pekar nedåt gatan och de sneddar mot restaurangen i hörnan och promenerar sedan in på Östhammarsgatan.

Chauffören på buss 72 mot Odenplan som står med motorn av på hållplatsen vid Kampemenstbadet har en dagstidning uppslagen över ratten. På en lyktstolpe intill: "Stor lägenhet byts mot mindre. 3,5a på 85 kvm + balkong 7 367 kr/mån Bandhagen, Hagsåtra byts mot mindre på Gärdet/Hjorthagen".

På anslagstavlan en bit bort information från Monas simskola, ett antikvariat, Lottakåren, Djurgården-Värtans miljöskyddsförening samt ett

anslag om sånglektioner.

På en sten vid stängslet till den nya lekplats som byggs på sportfältet – klätterlek för både små och större barn med sandlek, vattenlek och odling, beräknas klart till hösten – sitter en kvinna och solar.

En vit lastbil med släp backar in på Sehlstedts gatan.

GÅENDE HÄNVISAS TILL andra sidan. Taxa 3, avgift 7-19 (11-17), städgata fredag 0-6.

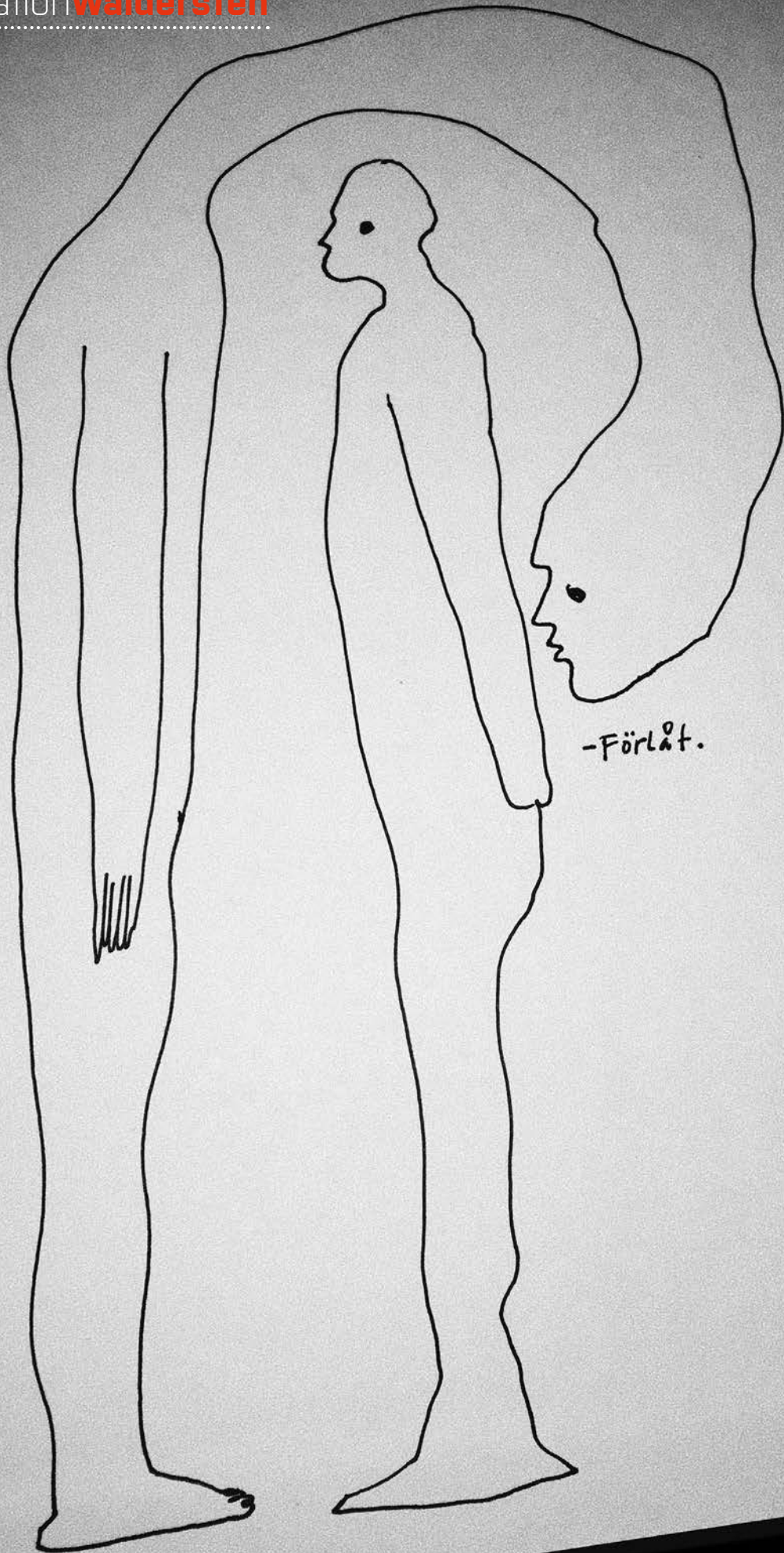
Tre unga män med varsin stor, svart sopsäck över ena skuldran kommer gående bortifrån Filmhuset. Det de kånkar på ser ut att väga en del.

Sista kvarteret av Sandhamns-

gatan ner mot Lindarängsvägen är inhägnat av ett svart byggplank med objektsadressen 79 & Park. Två höga lyftkranar sticker upp mitt i, en grävmaskin når upp med sin ledade arm synlig över planket. Runt ett öppet hål i taket till den näst sista sektionen av huset som ligger utmed gatan, byggt av trä och glas, står två byggjobbare. De ser ner i den runda öppningen och en av dem går ner på knä och känner sakta med handen utmed en bit av kanten.

Byggställningarna allt tätare ju längre från gatan man ser in mot bygget

Utanför gatuköket på andra sidan startar en moped.

MARIA HAGSTRÖM

MITT I NATUREN

OM NI GRÄVER ett djupt hål i marken hamnar ni till sist i Kina, så de till ungarna och så var de sysselsatta ett bra tag med hinkar och spadar. Genom jordskorpan, den heta kärnan och ut i Kina där himlen inte syns för avgaserna. Men egentligen, om vi ska vara noga, skulle de ha hamnat i havet utanför Nya Zeeland, landet som bestod av 85 procent skog innan människan kom dit. I dag återstår 25 procent.

Jag tog den snabbare vägen, flög ett halvt varv runt klotet med höghöjdsutsläpp. Har sedan bilat mellan naturfenomen och genom sagolika landskap med avgaser som en osynlig svans. På en plats sprutade en gejsjer upp kokande vatten. En varm ägggluktande ånga steg från en grön sjö och det bubblade i lerpoolar.

På en glaciär förflyttades is med ett brak. En stad höll på att byggas upp efter att en jordbävning fått fasa-der att rasa och människor att dö.

På en annan plats på jorden mullrar det nere i en vulkan. Vid en horisont slår blixtrar ner mot havet.

Ett oväder får ett hustak att lyfta. Bränder härjar över torra marker. En tsunami reser sig in mot land. Men människan är jordens herrar.

MÄKTIGA PÅ PLANETEN, simmar vi då och då njutandes i semesterhaven. Flyter på rygg och bränner näsan under det tunna ozonskiktet. En begagnad binda fastnar i håret.

VI GILLAR KORTSIKTIG NJUTNING OCH DET BEKVÄMA. VI ÄR LATA JÄVLAR OCH IBLAND SVIN, MYCKET SVINIGARE ÄN SVINEN.

Runtom guppar plötsligt tuggummi-papper, plastbitar, avfall från båtfolk som inte vill ta hand om sin egen skit – det är ju bara en droppe i havet.

Över 269 000 ton plast i haven. Snart finns där mer plast än fisk. Plastpartiklar i vattnet, plastpartiklar i musslor, det finns till och med valar som har påträffats med magarna fulla av plastpåsar.

Och på många håll i världen dricker

människor orent vatten. I ett av världens fattigaste länder finns det dyraste vattnet. I Papua Nya Guinea spenderar en fattig person 54 procent av sin inkomst på vatten. Vilken lyx att vi kan dricka från en kran, till och med ur toastolen. Ändå tar jag en skämsklunk av inköpt flaskvattnet. Och i stan, i Stockholm, brer vi varje sommar ut våra picknickfiltar.

VI SER INTE klimatflyktingarna och vintern var ju vitare än på länge. Det som inte finns framför näsan är svårare att ta till sig. Och våra liv är för korta för att uppleva de riktiga konsekvenserna. Så vi har råd att köra bilen till den krympande glaciären, köpa vårt flaskvattnet, shoppa nya prylar trots att de gamla inte är förbrukade. Vi gillar kortsiktig njutning och det bekväma. Vi är lata jävlar och ibland svin, mycket svinigare än svinen. Det är lättare att bara titta lite mellan fingrarna, än att tydligt se att vi förstör planeten, utrotar arter och till slut – oss själva. Och ju mer vi förökar oss desto mer skada gör vi. Vi är en fara för allt och alla och oss själva. Så egentligen, enligt forskare: mest miljövänliga vi kan göra är att avstå från att skaffa de där ungarna som försöker gräva sig till Kina.

Herrar på jorden, sedan kommer en kraftig storm och ger oss en fet käftsmäll tillbaka. Vem är mäktigast då? 🐷

Utmana din bolåneränta!

Låt din bank gå en rond på
www.sbab.se/rantematchen

Vi på SBAB brinner för bättre boende och boendeekonomi och slåss för att du inte ska betala för hög bolåneränta. Rantematchen är en tjänst där du enkelt jämför din ränta.

SBAB!

Grönan Live

Sveriges längsta festival
med över 70 konserter!

SILVANA IMAM
TORSDAG 24/5

MACKLEMORE
SÖNDAG 6/5

MARILYN MANSON
ONSDAG 6/6

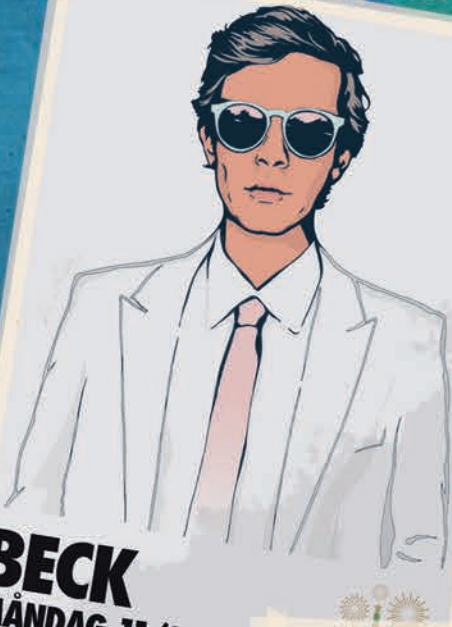

THÅSTRÖM
TORSDAG 30/8

135 år
TIVOLI
Gröna Lund

Läs mer på gronalund.com

BECK
MÅNDAG 11/6

ICONA POP
ONSDAG 23/5

QUEENS OF THE STONE AGE
SÖNDAG 10/6

THE OFFSPRING
MÅNDAG 2/7

Det är dansaren och koreografen Ambra Succi och de fem utvalda dansarnas egna erfarenheter av våld som är ryggraden i föreställningen *Lyssna*. Med musik, koreografi, bilder och ord vill Ambra Succi öppna upp för samtal. Om det våld som finns. Men som det inte talas tillräckligt om. **TEXT ULF STOLT FOTO ANNELI HILDONEN**

STEG FÖR STEG

Det har hänt att dansaren och koreografen Ambra Succi kommit ut ur porten till hyreshuset i Rinkeby där hon bor och mött människor med blicken ner i sina telefoner – de har haft kartfunktionen aktiverad för att hitta fram till just det huset. Dörren ner till källaren är uppbruten och icke åtgärdad och där nere sker drogförsäljning helt öppet.

– De har snott allt vi äger där nere, dörren är vidöppen dit ner, vi har klagat varje vecka till polisen och fastighetsägaren men det görs ingenting. Det har pågått sen i oktober förra året, det är sönderslaget i källaren, nerkissat.

– Det var en man från granngården som gick emellan, han fick ordentligt med stryk. Man skulle ju vilja känna att hyresvärderna bryr sig, att polisen hänger där.

Hennes tonårsdotter blir rädd av situationen, själv blir hon arg.

– Folk flyr härifrån och jag förstår det, man tänker på sin familj. Men det innebär ju bara att nån annan drabbas. Det handlar inte om att det är jag som drabbas – det är ett problem, samhället måste ta ansvar för det och politikerna måste göra nånting åt det.

Hon har knackat dörr i området och i sin trappuppgång och pratat med grannar.

– Många vill göra nått, som jag, men de kan inte, de talar inte så bra svenska, kan inte skriva klagomål. Jag har verkligen hört av mig till Hyresgästföreningen hur mycket som helst, skrivit och ringt.

AMBRA SUCCI HAR bott i Rinkeby i 20 år. Och kan inte säga att det var bättre eller sämre förr. Hon ser i sitt arbete med ungdomar och dans hur det liksom går i vågor – olika generationer växer upp, våldet och

kriminaliteten kommer i vågor.

Med *Lyssna* på Dansens Hus stora scen 11 och 12 maj vill hon skapa en föreställning där dans, koreografi, ord, bild och musik blir de redskap som de fem dansarna på scenen använder för att berätta om våld.

– Jag har med fem dansare i den här föreställningen som inte brukar jobba ihop, och alla har personliga upplevelser av våld och får berätta sina historier. Vi gör det genom dans, men vi har också musik, jag

JAG FICK JU DERAS BERÄTTELSE FÖR ATT JAG ÖPPNADE MIG SJÄLV OCH BERÄTTADE OM VAD SOM HÄNT MIG.

har skrivit lite poesi och spoken-word – jag gör sånt jag inte är van vid att göra, koreografi är ju mitt första språk.

Hon kontaktade varje dansare per telefon i förväg eftersom ”det är enklare att gå in på saker som känns jobbiga då”.

– Jag vill inte att det ska kännas som en helt svart föreställning utan att människor går därifrån och känner att man kan börja våga prata om sånt andra blir obekväma av. Det är många fler än vad man tror som varit med om saker. Det kan vara våld i hemmet, fysiskt våld, psykiskt våld, sexuellt utnyttjande, självskadebeteende, rasism – det är många saker vi kommer att ta upp, det blir ingen kul föreställning.

– Jag fick ju deras berättelser för att jag öppnade mig själv och berättade om vad

som hänt mig och hur jag kände.

För Ambra Succi har – vilket är en viktig komponent av idén och i arbetet med *Lyssna* – egna erfarenheter av våld och hur det påverkat henne genom livet.

– Det kommer från saker jag hållit inom mig i 40 år och inte berättat får nån. Det är hemskt att inte ha vågat berätta för sina närmaste av rädsla för att göra dem obekväma.

NÄR HON PRESENTERADE *Lyssna* för de ansvariga för Dansens Hus kändes det som om hon satt och pratade om en dokumentär.

– Fast det inte är det. Det sker på en scen, har belysning och koreografi och det är en konstform. Men dokumentärt på så vis att det vi talar om är inte fiktion, det är ingenting som kunde hänt eller en påhittad historia. Det här är på riktigt, riktiga historier.

Koreografin är skapad utifrån deras berättelser. Ambra Succi står inte själv på scenen.

– Jag dansar fortfarande, men det är svårt att vara i mina egna saker, det är en så annorlunda process. Så många detaljer att hålla reda på så jag hinner inte med att ha blicken på helheten på det vis jag vill om jag själv dansar.

Hon började dansa när hon var 15 år.

– Jag provade när jag var tre, jag var en mulig tjej och nån sa det till mig. Så det tog stopp.

Men hon hittade tillbaka till dansen igen som 15-åring.

– Jag visste att det här var vägen ut från det liv jag levde då, jag sa upp vänskapen med alla gamla vänner.

– Om jag inte hittat dansen vet jag inte om jag funnits kvar. När jag är arg kan jag uttrycka mig, när jag är ledsen, när jag är glad – jag har hittat min uttrycksform. Alla behöver hitta nånting som är deras. 📞

AMBRA SUCCI BOR: Rinkeby **GÖR:** Koreograf och dansare. Tidigare medlem i danskollektivet Bounce **AKTUELL:** Med dansföreställningen *Lyssna* på Dansens Hus stora scen 11 och 12 maj. Hon har valt ut dansare, gjort koreografin, skrivit musiken och texterna – ”så om folk inte gillar det är det bara mitt fel, liksom”.

INNAN BETONGEN

När grannen i *Beck*-filmerna står på balkongen och över räcket frågar kommissarie Martin Beck om han "ska ha en stänkare", syns flera betongsilor i bakgrunden.

På de äldre filmerna är Cementa-skylten med. På de nyare filmerna är den bortklippt.

– De brukar komma hit och ljussätta våra silor inför inspelningarna så att de ska synas bättre, säger Martin Ekstrand, leveranschef på Cementa i Stockholm.

De 30 meter höga silorna på kajen vid Liljeholmen har blivit ett landmärke för många stockholmare.

De kom på plats 1948 för att förse

efterkrigstidens alla byggen i Stockholm med cement. Cementas silo är en del av industriområdet Lövholmen som i sina glansdagar hade både kolsyrefabrik, färgtillverkare och galvaniseringsanläggning. Cementa är en av få verksamheter i området som fortfarande är i bruk och företaget jobbar för högtryck. Deras

.....
Sveriges största lager av cement finns på Liljeholmskajen. Därifrån går det i väg 2 000 ton cement varje dag till olika byggen i Stockholm – till bostäder, sjukhus, bropelare, gångtunnlar och offentlig konst. Cement är en viktig ingrediens i betong. TEXT GERD ERIKSSON FOTO MAGNUS SANDBERG
.....

cement har bland annat använts till Nya Karolinska och Förbifart Stockholm liksom till mindre projekt som skateboardparken av betong i Rålambshovsparken.

– Inte sen miljonprogrammet byggdes har vi haft så mycket att göra som nu. Vi har en fördel av att vi ligger nära våra kunder som finns runt om i stan. Omsättningen

av cement just nu är exceptionell och är en direkt spegling av hur mycket det byggs i Stockholm.

Fem på morgonen kommer de första lastbilarna för att hämta cement.

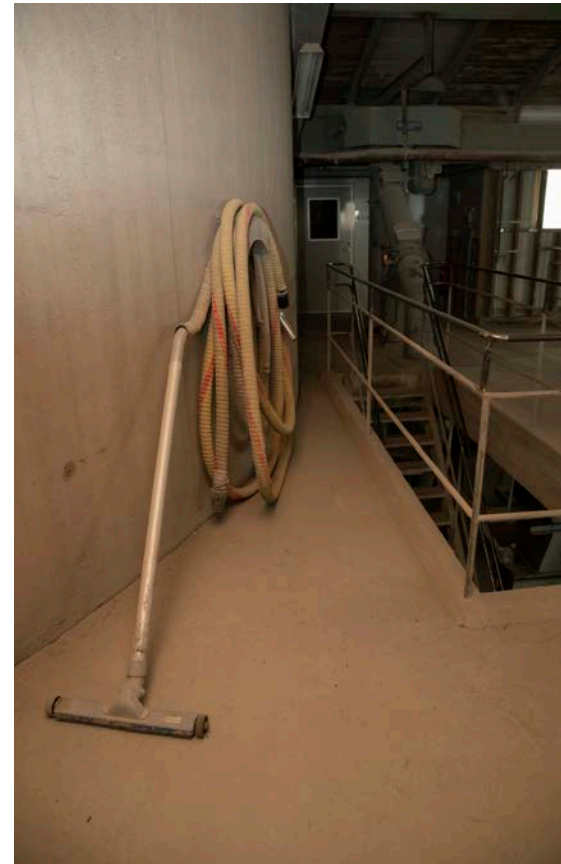
Betongen blandas sedan av kunderna i egna anläggningar, de vill ha den klar innan bygget startar för dagen. Cementen i depå-

erna på Liljeholmskajen kommer från kalktäckter på Gotland, Öland och från Skövde. Det mesta kommer med fartygen Östanvik och Ervik, som tar sig in i Mälaren via slussen i Södertälje. De har med sig runt 4 000 ton i varje last.

– De ringer när de är i slussen i Södertälje, så att de som har jour kan ta emot ►

Under luckorna i golvet transporteras cementen ut till silorna.

fartyget när det kommer till kaj och ta hand om trossar och lossa cementen.

Cementen är ett mjukt grått pulver och lossas via ett tjockt rör som kopplas i hop med fartyget. Därifrån åker cementen genom röret och en roterande megaskruv snurrar och skjuter på cementen och ser till att den slutligen hamnar i silon.

– Området runt kajen var öppet tidigare, men efter nio-elfven var vi tvungna att hägna in det och lägga om våra rutiner. Förr i tiden kunde det komma hit folk för att få ett påhugg när det skulle lossas, det var mer liv och rörelse runt lossningen då. I dag räcker det med två man.

CEMENTA HAR FÅTT enstaka klagomål från boende på Reimersholme som tycker att det låter för mycket från aggregatet på fartyget eller från maskineriet när de lossar. Och nyligen var det också någon som bodde vid Bergsunds strand rakt över vattnet som hörde av sig i samma ärende.

Men Martin Ekstrand menar att de håller koll så att ljudnivån håller sig inom riktvärdena. Och han påpekar också att de fått brev från boende och skolor i närområdet som gillar deras verksamhet.

När det begav sig byggdes först silo ett,

två, tre och fyra. Några år senare byggdes femman och sexan. De har nu stått där i över 60 år.

Känner man utanpå en silos väggar så är den ljummen. Cementen i den är varm, trots båtturen, eftersom den gått igenom en ugn med över tusen grader vid tillverkningen.

DET STÖRSTA HOTET mot cementen är fukt, kommer det in fukt i silorna bildar den

CEMENT

För att tillverka cement behövs kalksten och märgelsten (lerblandad kalksten). Stenen krossas och mals till ett fint mjöl och hettas upp till 1 450 grader och blir en produkt som kallas klinker. Klinker ser ut som större briketter.

Briketterna kyls ner och mals tillsammans med en mindre mängd sand och gips. Cement är bindemedlet i betong.

Det finns olika slags cement: anläggningscement, byggcement, snabbhårdnande cement och cement för injektering (insprutning). Senaste cementen som Cementsa lanserade heter Bascement och ger mindre koldioxidutsläpp.

Källa: Cementsa.

klumpar som fastnar i systemet. Då kan de som jobbar i driften bli tvungna att tömma en hel silo för att få bort för stora klumpar. Varje silo rymmer 6 000 ton cement.

– Under de elva år jag jobbat här har vi inte behövt tömma någon silo på grund av klump. Det bildas klump regelbundet, men inte större än att vi kunnat ta bort dem via rensluckorna.

De är bara tio personer totalt som sköter ruljansen i Sveriges största cementdepå.

Sex i driften och fyra som har hand om leveranser, utveckling, uppföljning och rapportering. De som jobbar i driften håller koll på hur mycket cement som finns i de olika silorna via datorer i ett kontrollrum. Det är två olika slags cement, en för anläggningar som broar, tunnlar och hamnar och en för byggnader som hus, köpcentra, skolor och idrottsanläggningar.

För dagen ligger silon med cement för anläggningscement lite lägre än övriga.

INNAN DATORERNAS TID mättes nivåerna i varje silo för hand med ett lod.

Lodstationerna finns kvar och ser ut som sopnedkastlock som är satta vågrätt på en tjock pelare.

Eftersom huvudingrediensen i cement

Martin Ekstrand visar den blå tunneln där cementen matas in från fartygen. I förgrunden en reservdel till den stora skruven som matar fram cementen. Den lyftes in via taket.

DET ÄR KUL OCH BRA STÄMMING. OCH DET KÄNNES STORT ATT JOBBA MED NÅT SOM BIDRAR TILL ATT BYGGA UPP BÅDE STOCKHOLM OCH SVERIGE. CEMENT ÄR EN PRODUKT SOM BEHÖVS. **Martin Ekstrand**

är kalk lägger sig ett fint ljusgrått pulver överallt i systemet med rör, luckor och transportsystem. Städningen runt maskineriet är väldigt viktigt och det finns uttag för centraldammsugare på varje avsats och slangens är grov som en elefantsnabel.

Chaufförerna som kommer för att lasta cement väger lastbilen när de åker in och

Mängden cement i de sex silon syn på vänstra skärmen i kontrollrummet.

när de åker ut. På en skylt vid utfarten står "Skona vägen". De sköter lastningen helt själva och registrerar ankomsten i en expedition med en dator och rosa kulspejken. Sedan kör de in till bälgarna som finns under varje silo för att lasta. Det tar knappt en halvtimme att lasta 45 ton cement och på en balk ovanför lastplatsen har någon chaufför skrivit "AIK" i cementdammet, någon annan har skrivit "Brynäs" vid sidan av med extra stora versaler.

– Många av chaufförerna har sina favoritbälgar där de helst vill lasta. Jag tror inte att det är någon större skillnad på bälgarna egentligen, men så är det bara, säger Martin Ekstrand.

Lastbilarna kommer helst tidigt på morgonen för att slippa trafikstockning och för att hinna till olika byggen med sin last.

BETONG

Betong görs av cement, ballast och vatten. Ballasten var tidigare grus från rullstensåsar, men för att spara rullstensåsarna som bevarar vatten är det i dag bergkross som är lite grövre.

Källa: Cementa.

Och 80 procent av utlastningen sker innan klockan ett på dagen.

Hur är det att jobba här?

– Det är kul och bra stämning. Och det känns stort att jobba med något som bidrar till att bygga upp både Stockholm och Sverige. Cement är en produkt som behövs.

En orange liten hiss tar oss upp till silons tak. Därifrån ser vi de flesta av Stockholms kyrktorn liksom kolsyrefabrikens rostiga rester och Färgfabrikens byggnader. Snart är alla industrifastigheter på Lövholmen ett minne blott.

Det ska bli bostäder på kajen och Cementa ska flytta till Värtahamnen och bygga nya silor där. Ännu högre.

– Jag vet inte hur de som köpt vår fastighet här tänker göra för att riva silorna här. De har köpt allt i befintligt skick. 📍

MOT NOLLPUNKTEN

Konstnären Jesper Waldersten sorterar veckorna genom att prata högt för sig själv under hundpromenaden. I sin ateljé i Mariefred är innertaket fyllt av bilder inför ett nystartat konstprojekt, golvet och en pelare med korta citat och två skrivmaskiner står laddade med papper. För i ateljén ska det fan jobbas. I slutet av maj öppnar utställningen *Bröderna Lejonhjärta Astrid Lindgren Jesper Waldersten* på Kulturhuset. TEXT **ULF STOLT** FOTO **JOEL NILSSON**

Det står "Idioter att hämnas på" skrivet med svart tusch på baksidan av en paketerad tavla som står på golvet i Jesper Walderstens ateljé, ytterst i en bunt med andra tavlor lutade i utrymmet mellan kortväggen och arbetsbordet direkt till vänster innanför dörren.

Det är dock inte verkets titel.

– Nej. Ibland kommer jag på saker jag måste skriva ner och så tycker jag att det ser roligare ut om det står på en tråkig kartongbit, det blir nån sorts laddning – vad finns i den här kartongen? Det var nåt pojkestreck jag skrev ner för nån tid sen.

Det finns andra skrivna fraser i ateljén, bland annat på golvet och på en vit träbalk: "Måste lyssna mer på mig själv när jag skriker", bland annat. I ena hörnet av golvet syns Kents logga, den ser ut att vara sprejad med mall. Ett annat citat från golvet fastnar i minnet: "Svara mycket obehagligt på mail som kommit fel".

– Jag gillar såna sjuka uppmaningar.

I en öppning på baksidan av kaminen ligger några stenar i olika storlekar, på somliga är det ditmålade någon detalj för att fullborda verket, på andra inte. På golvet mitt emot arbetsbordet, precis till höger om byrån och arbetsplatsen där en anteckningsbok med illustrationen *Vagina dentata* ligger uppslagen för allmän beskådan, står en Fender Stratocaster lutad mot en liten Vox-förstärkare. Det är Henrik Schyfferts gamla gitarr som han spelade på med Whale, Jesper Waldersten köpte den en gång på en välgörenhetsauktion.

Men han spelar nästan aldrig på den.

– Jag har aldrig gillat idén med att en ateljé blir till en mancave med en massa

distraherande grejer i. Här ska fan jobbas.

Han har två ateljéer, den andra ligger ute på Stallarholmen och är mycket större än den här och det är där han målar med olja.

– Det här är en skrivarstuga och start och mål, där borta är måleri och kladd.

Att det passade bra för Jesper Waldersten att vi ses just den här veckan i början av april beror delvis på att han är gräsänkling – om man inte adderar ateljéhunden Pollock till ensamhetsekvationen – och har avsatt tid för skrivande.

Vad är det du skriver?

– Jag håller på och skriver på en grej inför ett projekt som inte riktigt är klarpratad ännu så det kan jag inte säga så mycket om, tyvärr. Men det bygger mer på ord än bild, så mycket kan jag säga.

JAG HAR ALDRIG GILLAT IDÉN MED ATT EN ATELJÉ BLIR TILL EN MANCAVE MED EN MASSA DISTRAHERANDE GREJER I. HÄR SKA FAN JOBBAS.

Vi går upp några trappsteg till två stolar vid fönstret i det övre etaget, det är en av de första vårdagarna och det går att ha ett fönster med en liten glipa utan att det blir för kallt inne, solen kommer tvärställd in genom rutorna. På båda sidor av nacken i det brutna, vitmålade taket sitter fotografier. Om man följer Jesper Waldersten på Instagram – drygt 40 000 personer gör det – så är det uppenbart att det är någonting som pågår här, en process som är i gång, det har börjat arbetas med någonting.

– Jag kan inte säga så mycket om det heller... Vi håller på och skriver kontrakt – det är muntligt bokat och handslag på det. Det blir nytt, jag börjar där jag står nu – jag plåtar ju av mina anteckningsböcker mycket nu och det börjar där, sen får vi se var det hamnar om ett år.

Målet med utställningen – våren 2019 är planen att den ska upp för allmän beskådan – är att om man som vilken 17-åring går dit så ska man vilja vara där hela dagen och "sen gå därifrån med sin anteckningsbok och känna att "jag kan också".

– Nån form av massiv kreativ chock är det väl inte att tro annat än att det blir. Det kanske blir 50 stora verk, eller 40 stora verk. Sen kanske det blir väggar där det blir mer collage eller processen eller Instagram

eller skisser. Jag har inte bestämt än, men det kommer vara varierande. Arbetsnamnet just nu är *Processessen* – jag vet inte hur många s jag får in i det.

LUTADE MOT BOKHYLLAN bakom ryggen på stolen Jesper Waldersten sitter i, står två inramade verk till den kommande utställningen *Bröderna Lejonhjärta Astrid Lindgren Jesper Waldersten* som öppnar 25 maj på Kulturhuset Stadsteatern.

Tidigt 2013 tog Tomas Alfredson kontakt. Då hade han redan arbetat med filmen i fem-sex år och etablerat en bra kontakt med Saltkråkan som äger rättigheterna till Astrid Lindgrens verk.

– Han tyckte om min svärta, min smärta, kanske också min humor, men framför allt

att vi skulle skapa nåt svenskt – hitta ett uttryck som inte är gjort. Vi ville inte göra en *Sagan om ringen*-grej utan skapa en ny värld. Tomas hade själv en stark relation till boken av sina egna skäl. Han är väldigt noggrann av sig och har jobbat igenom hela idén – vem är Tengil, varför är det så här, han har försökt tyda allt.

De hade ett särskilt arbetsrum på Kungsholmen där de träffades under två års tid några dagar i veckan, då de satt hela dagarna och pratade om boken och filmen och livet och varför, på alla möjliga sätt.

– Det var liksom terapeutiska lyxstunder man fick lön för, jag lärde mig mycket om mig själv där.

Till slut gick hela arbetsprocessen i stå.

– Jag tror det var den tredje manusförfattarinnan, Melissa Mathison, som skulle komma över från USA och skriva. Hon var jättetänd, hade skrivit manus till *E.T* och skulle bo här i tre månader och jobba. Så ringde hon precis innan hon skulle komma och mådde dåligt och ville kolla sina värden, det visade sig att hon var jättesjuk och hon gick bort en tid senare.

Luften gick ur, tiden tog slut, pengarna tog slut. Och Tomas Alfredson var tvungen att hitta andra filmprojekt att ta tag i.

– Då var det nån som sa att "du som byggt

OM HUMOR

– Mycket kommer nog från pappa, även om jag inte alltid tänker på det. Han köpte alltid *Blandaren* och introducerade mig för svenska *Mad*. Och Hasse & Tage. Jag fick *Lindemans låda* av pappa, det var tio skivor med alla Lindeman. Jag hade min skivspelare bredvid sängen och satte på en av skivorna så lågt det bara gick, precis så jag kunde höra vad de sa. Så somnade jag efter fjärde sketchen ungefär.

Skulle jag inte ha humor i mina bilder eller i mina texter så skulle jag ju vara tokpretentiös. Skulle jag inte bjuda på ett meningsbyggnadsfel med flit så skulle ingen tycka att det var kul. Jag använder till och med humor i mina allra mörkaste bilder. Humor är hopp också.

upp det här uttrycket, ska vi inte göra om boken?" Då tänkte jag "aldrig i livet". Och svarade ja. För jag var klar med illustrationsbiten, jag har aldrig tyckt om att vara illustratör och hade precis krälat mig ur allt det där och byggt min egen plattform. Men jag kände att det här kan jag inte motstå.

Så han gick till Siv Johansson som gjort hans grafiska blad tidigare och som jobbade på Grafikens hus i Mariefred som brann ner 2014, för han kände att hon var "som nån form av länk till Astrid".

– Hon har samma energi som Astrid, är 75 bast, jobbar jämt, jag känner igen mig i henne. Och kul att få ge henne jobb igen.

På en bänk i ateljén står en drygt halv-meter hög förkolnad del av en kraftig bjälke från Grafikens hus-branden som Jesper Waldersten plockade från rasmassorna efteråt.

– Det är Katla. Jag kände alltid under processen med bilderna att det här är Katla, hennes hud känns så här att ta på, hon är svart precis så här, hård.

Grafik tar tid. Så han tänkte att han och Siv Johansson låter tiden få bli redaktör – han stod och skrapade bilder, hon väntade på att få trycka, det tog två och ett halvt år att göra ungefär 70 bilder. Som nu kokats ner till 37.

– Jag tänkte att jag gör dom så svarta och så hårda som jag vill och visar dem för familjen och tycker de inte om dem så låter vi det vara. Så visade jag bilderna för dem här i ateljén och de blev jätteberörda, ett av Astrids barnbarn började gråta och de sa "det här skulle Astrid ha älskat".

– Det är lite konstigt, för det är suggestiva, mörka bilder, men de tar nånstans inom folk, det är nånting de gör.

JESPER WALDERSTENS FÖRÄLDORAR läste *Bröderna Lejonhjärta* för honom när han var liten. Hans tolkning är att Astrid Lindgren egentligen gjorde en ungdomsbok för fristagångsläsare, "ung ungdom kanske tolv bast". Men Ilon Wiklands bilder blev så pass sagoartade att boken misstogs för en sago-bok, vilket gjorde att alla svenskar är upp-vuxna med att lära sig om döden när de är sex år gamla.

– Ilons bilder lurade in oss i en rak, ganska mörk historia.

Det tydligaste minnet han har av boken är att han ligger i sängen och lyssnar till den och väntar på att första Katla-bilden ska komma.

– Jag är mörkrädd och tyckte mycket om

TENGIL ÄR BARA DUM OCH OND, KATLA HAR JU SOUL. HON ÄR JU UTSATT OCKSÅ, VANSKÖTT, HENNES ILSKA KAN MAN FÖRSTÅ.

den. Vissa delar av historien berörde mig – de har nog läst den flera gånger för mig – men första bilden på Katla, när hon sitter på stenen där, minns jag starkt.

– Hon och Iron Maiden har nog bidragit mest till att mitt tecknande blev som det blev från början. Inte så mycket Tengil, Katla är ju grejen. Tengil är bara dum och ond, Katla har ju soul. Hon är ju utsatt också, vanskött, hennes ilska kan man förstå. Tengil vet man inget om varför han är så ond och arg.

Vad är nuvarande status på filmprojektet *Bröderna Lejonhjärta*?

– Nu är alla i nya projekt och med film vet man aldrig, främst med Tomas, han är en

hemlig man. Jag har absolut en del i om det fortsätter, det finns en ambition att göra filmen. Men jag kan inte svara på om eller när.

– Jag tänkte väl också att om jag gör den här boken så kanske jag kan kicka i gång alla andra i det här projektet igen. Jag ger alla den här injektionen. För filmen skulle bli så fantastisk.

Jesper Waldersten berättar om bilderna. Om den viktiga första bilden som blev till en färdig bild – Skorpanns ben.

– De symboliserar den här förändringen han går igenom från att ha varit sjuk och svag och sängliggande, till när han kommer till Nangijala och han kan simma, springa,

rida och hoppa och benen blir raka. Det är bara två raka, grafiska pelare med en svart bakgrund egentligen.

– Det var den bilden jag hela tiden återvände till sen när jag höll på att tappa bort mig: ”tillbaka till Skorpanns ben, tillbaka till Skorpanns ben, så här ska du göra”. Så har jag alltid gjort – eftersom jag gått en lång väg och inte gått skolor på det sättet – har jag varit lärare till mig själv och hittat på olika regler och mantran. ”Gå tillbaka till Skorpanns ben” är ett sånt mantra.

Vissa drag i Jesper Walderstens konstnärliga berättarteknik – en rund cirkel som återkommer, smala streck som återkommer, vassa taggar som återkommer, svart och vitt som återkommer – är saker ur hans verktyglåda.

– Om jag försöker vara enkel och rak så måste jag leka med de här koderna för att leda läsaren vidare, undermedvetet, men de märker inte av det jag lagt där åt dem.

Men det finns där. Det är ju väldigt gjort med magen, och erfarenhet förstås. Men att jag inte tänker det intellektuellt. Jag försöker vara ren när jag skapar.

Det finns ett tillfälle i boken när Jonatan och Skorpan går över en bro över Karmafallet. Han bildgooglade på broar en hel dag och sen bara: ”äh, jag gör bara ett streck”.

– Det är inte så att man först gör ett streck efter två minuter och har löst det, utan det är en jävla massa forskning innan jag själv kommer på det här enkla och vågar. Jag måste hela tiden hala in mig själv och göra mig ren och enkel och naken. Så var det hela tiden: ”Hur gör man en bur, hur ser nån ut i en bur...?” Det slutade med att jag bara gjorde sju streck och ett grafiskt öga. Men varje bild var så krävande att jag inte kom på det hela tiden.

– Urbilder, nästan stenåldersbilder, de ser så lätta ut, men de ligger långt in i kroppen att hämta upp.

OM TECKNANDET

– Jag satt alltid och tecknade, kunde alltid fly in i mitt rum och teckna, det var min frihet. När tonåren pockade på och det var för mycket spel och jobbigt så var det räddningen för mig att få sitta och lyssna på musik och rita. När alla andra gick och la sig och sov satt jag ett par timmar till. Jag har alltid suttit ett par timmar till med allt. Då blir man nåt till slut. Om man orkar. Det har varit en terapeut, en kompis, lugn och ro. Just i den känsliga åldern vågade jag stå för det och kröp in där och vågade vara i min värld.

DET STÅR TVÅ laddade skrivmaskiner i ateljén. Och under en bänk utmed ena långvägen står ytterligare ett tiotal skrivmaskiner i sina etuier, vissa som reservmaskiner, andra bara införskaffade för att slakta för reservdelar. De flesta köper han på nätet. En skrivmaskin har han bytt till sig mot en dikt av Kajsa Ingmarsson.

– Hon hittade en gammal Olivetti på sin vind som hon ville bli av med, jag erbjöd mig att skriva en dikt på den maskinen för henne, sen bytte vi.

– Jag vill att de ska vara fynd, konstigt hittade. Jag köper en del nere i Mariefred – de brukar ringa mig från Bumlings om de får in nån och fråga om jag vill ha den.

Varför han skriver på skrivmaskin först och sedan bearbetar materialet på dator är för att han vill ”försvåra tiden”.

– Grunden kallar jag för bypass brainwriting – jag skriver från vänster ner till höger. Och ännu en gång handlar det om nollställning. Jag vill skriva ord som bara tumlar runt och hamnar bredvid varandra. Jag känner att allt är så gjort, jag vill hitta ett kaos som leder in mig på olika saker.

Det är då det skapas ett slags flöde. Jesper Waldersten beskriver sin kreativa process som att den går via hjärnan till hjärtat, magen och könet. Och vid skrivmaskinen handlar det om att skriva från kön och mage och koppla bort hjärta och hjärna, det får komma sedan. Först måste han skapa den här ”litterära punkten, nollpunkten”.

– Sen åker jag till mina svärföräldrar utanför Hudiksvall eller ner till Köpenhamn några dagar och tar med mig hela bibban och sätter mig och renskriver. Ser vad som finns i det.

– Då skriver jag på dator. Vissa kanske bara blir en titel till ett konstverk, andra kan bli dikter eller idéer till bilder – orden försvinner bort men andemeningen med dem finns kvar och går att göra bild av.

Då har jag redan läst på, då har min kropp redan lärt sig, då blir det lätt att skriva, då kommer meningarna. Kroppen har redan plöjt väg för de här mellanrummen som skapas. Då funkar det att gå in och finjobba med texten.

Den här delen av processen kräver musiköra. Det ska svänga. Jesper Waldersten kommer från en musikerfamilj.

– Min pappa är trumpetare och gitarrist, var skivproducent och spelade i fyra storband. Han är väldigt viktig för mig. Jag gick Adolf Fredrik och vissa dagar när jag åkte hem till Rönninge så hoppade jag av Älvsjö för då jobbade han i Park studios – som Kent sen köpte, så cirkeln är slut. Där kom jag ner som tioåring och alla rockare kramade en och rufsade i håret och man fick Coca-Cola, musik och musiker var alltid snälla. Det var en trygg värld. Antagligen mycket därför som jag varit mycket i en musikalisk värld, trivs med det folket. Det är inte så positionerande som konstvärlden, det är mera att man lever ihop.

Kent-boken *Lägg er inte i*, skivomslag till

JAG BLEV KÄND SOM HAN SOM SA HEJ HELA TIDEN. BÄSTA RÅD JAG FÅTT. VÄLDIGT ENKELT. JAG GÖR DET FORTFARANDE, HÅLSAR.

Tonbruket, en video till Ane Brun och en film till Madonna är några av de musiker-samarbeten han gjort genom åren.

– Madonna hade en video på en turné för några år sen som visades på skärmarna när hon hade ett avbrott för att byta kläder. Christian Larson – han har jobbat som klippare åt Jonas Åkerlund – gjorde den och jag ritade en massa saker på bilder.

Vilken musik som spelas i ateljén är viktigt. Jesper Waldersten beskriver sig som en ”typisk blandbandskille”.

– Jag fick min fru med ett blandband. Jag spelade in ett band till henne, första låten var ”You do something to me” med Paul Weller, sista låten var ”It ain’t me, babe” med Bob Dylan. Jag hade inte tänkt på den andemeningen men hon tänkte att ”vafan

menar han, lämna mig med den sista låten?” Men jag fick henne ändå.

– Jag ville ju bli nån form av rockstjärna, men ganska tidigt kände jag att... bilden tog över det hela. Musiken får bli mitt intresse, och det var nog bra så, jag känner att jag valde rätt. Men jag tänker ofta musik. Och jag och Martin Hederos har en grej ihop.

Vad är det ni gör?

– Martin spelar och jag ritar live till det. Vi sitter två på scenen – jävligt gammeldags och pretentiöst på ett fint sätt. Jag har en backdrop på scenen, som en vit linje som går mot svart, så läser jag lite dikter också. Vi har några inövade saker också, men det blir lite olika varje gång, sen har vi en del helt fria grejer. Vi får se om vi ska uppträda på Dramaten i vår-sommar, men jag vet

inte om det finns tid.

När låten är slut släcks det ner och det han ritat finns inte kvar längre.

– Så var det ju på Stadsteatern också och det är jätteviktigt för mig. Det jag sätter mitt namn på som är ett färdigt verk är nåt helt annat. Det här är inget konstverk, det är en performance. Jag är som en kompositör.

JESPER WALDERSTEN BERÄTTAR om kortfilmen *Bergmans Reliquarium* som han och Tomas Alfredson gjort. Filmen är en del av SVT Kortfilm och Svenska Filminstitutets satsning Bergman Revisited, inför Ingmar Bergmans hundraårsjubileum 2018. Filmen låg uppe på SVT Play några veckor, men togs sedan ner. Den ska visas i höst igen, och fram till dess på olika filmfestivaler.

De spelade in i Hammars på Gotland, den enda riktigt fina sommardagen förra året, hos Bergman och på stränderna på Fårö.

– Vi hade gjort väldigt fina scener från olika filmer, kollageartade grejer, men hur skulle vi få ihop hela berättelsen? Det krävde en massa klur. Men det lyckades, framför allt Tomas spenderade många svettiga timmar i klipprummet.

– Jag jobbade ju med Kent för en massa år sen, men jag och Jocke hade inte pratat med varandra på jättelänge av olika anledningar. Jag fick ta tjuren vid hornen och kontakta honom, för vi ville att han skulle skriva musiken. Vi frågade om han ville samarbeta med Veronica. Hon hade aldrig sjungit på engelska förut och de hade aldrig jobbat ihop. Vi sammanförde dem och bad dem skriva den här låten. Det är lite kul att det var för filmen låten "20 questions" gjordes.

Du är en del av motorn i ganska mycket?

– Jag är nog egentligen motor i fler grejer än man kanske tror. Jag gillar att röra mig och få ihop grupper, det fanns mycket laddning i detta på olika sätt.

Jesper Waldersten ser sin sociala kompetens som ett av sina verktyg. Han brukar benämna det livsgehor – förmågan att förstå hur allt egentligen funkar och hänger ihop. Han har jobbat sedan han var 15 år "i alla möjliga världar, jag har bott i radhusområden och i Djursholm, varit i väldigt många olika sammanhang."

Vad var ditt första jobb?

– Jag började på Semic press som springpojke, de gjorde 80 procent av alla serietidningar, ligger ute i Sumpan. Min pappa sa till mig när jag började där: "Säg hej till alla". Och jag sa hej hela tiden. Jag blev känd som han som sa hej hela tiden. Bästa råd jag fått. Väldigt enkelt. Jag gör det fortfarande, hälsar när jag är ute och går med hunden.

Och det är oftast så arbetsdagarna i ateljén börjar, men en hundpromenad.

– Det är det viktigaste på morgonen, för jag går runt och pratar för mig själv – sär-

skilt måndagar och tisdagar, för att få ordning på hela livet. Vi går och jag pratar högt för mig själv, går igenom veckan och vad som är kortsiktiga grejer, vad som är mer långsiktigt. Jag kan inte bara tänka, det måste formuleras verbalt, det måste ut ur kroppen. Då får jag ordning. Det är som att städa och få ordning efter helgens misär. ☺

JESPER WALDERSTEN

FÖDD: 30 juni 1969

BOR: I Mariefred med fru och två barn och hunden Pollock. "Om vi köper en till hund ska den heta Jackson."

GÖR: Konstnär. I synnerligen bred bemärkelse. Medverkar sedan 2009 regelbundet i Situation Sthlm med sidan "Situation Waldersten".

AKTUELL: Alltid. Hela tiden. Med någonting konstnärligt. Närmast med utställningen *Bröderna Lejonhjärta Astrid Lindgren Jesper Waldersten* 25 maj på Kulturhuset/Stadsteatern. 37 grafiska blad gjorda på plast i stället för kopparplåt, och med bland annat sandpapper och drämmelborr som verktyg.

ULF STOLT

ETT HUGG I TIDEN

Jag hör pianospelet svagt genom golvet, rösterna från kören hänger bakom de sköra pianotonerna likt tunna sidenslöjor fästade kring ett lekande barns handled. Stadsljud sipprar in – en båt nere på Saltsjön ger mistlur, en bil passerar, spridda konsonanter från ett förbipromenerande samtal, fåglar, luckan till ett sopnedkast stängs, sirenerna från ett uttryckningsfordon någonstans på andra sidan vattnet.

Inne i rummet har den tredje och avslutande tonen från mässingsgongen just svävat i väg upp mot undertaket och blivit alltmer ohörbar, snart är den helt upplöst. Andetag. Någon rör sig lätt, kläder prasslar. Vi sitter kanske tolv personer i en vid ring på golvet – jag uppskattar spänsten i åldersspannet till någonstans mellan 30 och 75 år, merparten av oss befinnande sig i viss rörlig mån inom den statistiska mitten av det spannet.

Under oss jorden. Över oss rymden. Ryggraden utgör en riktningvisare, ett lod jag bör förhålla mig till och från det som när vi föddes var fontaneln väver sig nu – vi ombeds av guiden att tänka oss detta – en tunn, osynlig tråd av guld och silke som ska hjälpa mig att finna centrum.

Balansen. Jämvikten nedåt. Så att jag kan sitta helt avslappnad och bara koncentrera mig på att andas, känna att den låga stol jag nu vilar sittbenet mot är ett stöd ända från jordens medelpunkt som håller mig uppe, tar emot mig, bär mig.

Jag mediterar. I en sal i en kyrka på Södermalm. Egentligen har jag nog varit på väg att praktisera detta i 40 år.

DET KAN HA varit George Harrisons fel.

Jag ägde på den tiden en tunt fodrad, halvlång, svårt storblommig västliknande

VARA PORTVAKT ÅT SINA EGNA TANKAR SÅ ATT YTORNA I DET DÄR SVÄRDS- SNITTET HÅLLS BLANKA OCH RENA.

beklädnad som jag köpt på Indiska då jag tyckte den påminde lite om ett plagg jag sett George Harrison bära i en bild på innerpåsen till – tror jag – *All things must pass*.

Jag lyssnade på Beatles, eller någon av medlemmarnas soloplattor – utom Ringos alster – dagligen och läste allt jag kunde få tag i om dem. John Lennon hade skjutits ihjäl utanför Dakota building i New York

något år tidigare och den lyssningsintensiva Beatlesperiod jag var inne i just när det hände hade inte avstannat. Tvärtom. Jag köpte alla böcker om dem jag kom åt i provinsens lilla boklåda och läste om hur de i slutet av sextioalet vidgade sin blick, intresserade sig för österländsk filosofi och religion och åkte på retreats och mediterade och sörplade LSD och hängde i vajrar i studiotaket och sjöng för att det skulle låta som om rösten kom ur ett orgel-Leslie.

Jag längtade bort. Åt öster eller väster. Lånade *Bhagavad Gita* på biblioteket –

fullständigt obegriplig, jag läste sju sidor och slog ihop den. Var det LSD som fattades mig, kanske? Västen hade jag. Visst vem Ravi Shankar var.

En äldre bror till en skolkamrat några klasser över mig tillhörde det lokala, högst improviserade hippieklustret som då och då fick ihop tillräckligt och därefter luffade runt i Indien några månader och

kom hem igen, slutkörda, hållögda och avmagrade. En av dem fastnade på en flygplats i Holland i baksuget av en präktig LSD-trip och blev kvar, irrande runt under lysrören i ankomsthallen några dygn, innan klustret fått ihop till en ny flygbiljett åt honom och han kunde vinschas hem och erbjudas adekvat vård.

Jag förstod att det inte var där det satt.

Men det här med meditation och vad det var och hur det fungerade blev jag aldrig riktigt klar över. Inte ens när jag läste en biografi över George Harrison som kom ut något år efter hans död.

GUIDEN LÄSER NÅGRA rader av den brittiske poeten och mystikern William Blake, om tiden och evigheten och hur den kan uppfattas och mätas, beräknas och anses vara. Eller inte.

Vi har just, förklarar han, huggit ett spikrakt svärdsnitt

tvärs över den långsgående tidsaxeln och evigheten och därför gett oss själva möjligheten att stänga ute allt bullrande tankegods och bara befinna oss i varje sekund som passerat, stannat kvar i den sekunden, så väl vi kunnat.

Det finns ingen hemlighet. Ingen spökande lönn dörr i sinnet att bryta upp. Det handlar bara om att göra det. Och om man tar sig, eller ger sig, tiden att göra det, så kommer betydelsen av det till en.

Det blir. Och sedan är det. Och blir inte mer än så. Än vad du gör av det.

Det är vad meditation är. Att sitta där. Andas. Lyssna inombords. Och vara portvakt åt sina egna tankar så att ytorna i det där svärdsnittet hålls blanka och rena så att det, när guiden klingar sin mässingsgong igen, obemärkt kan förslutas.

Till nästa gång svärdet faller. ☺

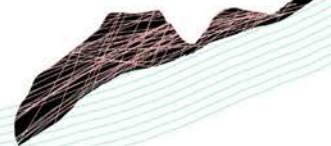
SPEGELSELFIE, BARN, MAT, BARN, HEMLÖS, GYM- SELFIE, BARN, LIFEQUOTE

Följ en verkligare verklighet @situationsthlm

SITUATION
S T H L M

BILLIGARE DROGER

– VAD INNEBÄR DET?

Priserna för droger har sjunkit. Gatupriset för brunt heroin och amfetamin är en tredjedel av vad det var på åttiotalet. Vad beror det på och vad leder det till? CAN:s utredare pratar om globalisering, polisen om fler langare, tullen jämför narkotika med jeans som går i mode, och brukarna säger att de tunga drogernas renhet har minskat.

TEXT MARIA HAGSTRÖM ILLUSTRATION JOSEFIN HEROLF

Narkotikan går att betrakta som en vara, precis som jeans. Det menar Lars Hansson, Tullverkets sakkunnige i narkotikafrågor.

– Ingen importerar jeans om inte marknaden finns, om de är omoderna och ingen vill ha dem. Precis som kläder ändras modet också när det kommer till narkotika. LSD var populärt på sjuttioalet, ecstasy var inne på åttiotalet, på tjugohundratalet kom det som brukar kallas för internetdroger och i dag är narkotikaklassade läkemedel en ökande trend.

Centralförbundet för alkohol- och narko-

tikaupplysning, CAN, kom nyligen ut med rapporten "Narkotikaprisutvecklingen i Sverige 1988-2017". Sedan slutet av åttiotalet har prisrapporteringarna varit störst för hasch och amfetamin, men efter en kraftig uppgång är nu marijuana och kokain lika vanligt.

Mest tydligt visar rapporten att priserna, som är inflationsjusterade enligt SCB:s konsumentprisindex för att bli rättvisande, har gått ner för de flesta droger. Förutom för cannabis, som har blivit dyrare sedan 2005.

– Det skulle kunna förklaras av en ökad efterfrågan men kanske framför allt av att

THC-halten, den rusgivande substansen, har ökat. Det ser köparna som en kvalitetsökning och är beredda att betala lite mer för, säger Ulf Guttormsson, utredare och författare till rapporten.

Priserna på amfetamin och brunt heroin var 2017 nere på en tredjedel av nivån som gällde i slutet av åttiotalet.

– Sett över 25 år är det en tydlig nedgång på gatupriserna för de flesta droger. Vi följer ungefär samma trend som resten av Europa. En av förklaringarna är att det blivit mer konkurrens, fler aktörer som tar in droger i landet och säljer. Kanske har man

EN AV FÖRKLARINGARNA ÄR ATT DET BLIVIT MER KONKURRENS, FLER AKTÖRER SOM TAR IN DROGER I LANDET OCH SÄLJER. Ulf Guttormsson

sparat in på logistiken och distributionen, med mobiler, billigare resor och bättre transportvägar – globaliseringen. Det kan också handla om att penningtvätt blivit billigare, säger Ulf Guttormsson.

Niklas Eklund på Brukarföreningen Stockholm, en organisation av och för människor

som använder narkotika och som – förutom polisen – har deltagit med prisuppgifter till rapporten, påpekar att priset på heroin också beror på situationen i Afghanistan.

– När USA sa att de hade tömt talibanernas lager, vilket inte var helt sant, gick världspriset för heroin upp.

Lennart Karlsson på Stockholmspolisen påpekar även att heroinpriset ändras beroende på hur mycket opium tillverkarna i Afghanistan får genom sina skördar, och han menar att det har varit rekordskörd på rekordskörd.

ÄVEN OM SVERIGE följer den internationella utvecklingen så kostar narkotika i regel lite mer här än Europagenomsnittet.

– Sverige är en slutdestination, långt bort, och det är inte någon stor marknad. Vi är också ganska rika och har en del över till lyxkonsumtion. Priserna är ännu högre i Norge – ►

kanske är det så att det följer det allmänna köpkraftsläget, säger Ulf Guttormsson.

Vad kan sjunkande priser leda till?

– Ökad konsumtion, men ingen har jättebra data på hur mycket, och frågar man i befolkningsundersökningar missar man i regel intensivanvändarna. Tittar man på skolungdomar så är det inte jättemånga fler som använder i dag, men de använder större mängder. Det kan vara en följd. En annan följd är att det har lett till ett lägre inkomstbehov för narkotikaanvändaren, det är billigare att försörja sitt bruk.

Kan det i sin tur leda till en minskning av brott och prostitution som finansierar drog-användningen?

– Det är fullt möjligt, säger Ulf Guttormsson och tipsar om en norsk forskare som har tittat på det, om än för många år sedan.

Anne Line Bretteville-Jensen såg att intäkterna från brott och prostitution ungefär halverades under perioden 1993 till 2004 bland drog-användarna i undersökningen. Samma period hade kostnaderna för personer som använder heroin minskat med en tredjedel. Amfetaminutgifterna hade minskat med cirka 40 procent.

NÄR HENRIK THAM, kriminolog på Stockholms universitet, får frågan per mejl om hur sjunkande narkotikapriser påverkar ett samhälle, vad det betyder för polisarbetet och utvecklingen av kriminalitet, blir hans svar:

– Jag har konsulterat en arbetskamrat som forskat om narkotika, men han kände inte till nån forskning om detta och trodde att det skulle vara svårt att göra. Från narkotikaliberal håll har det ju argumenterats att om narkotikan kunde erhållas på laglig väg – ungefär som alkohol – skulle mycket av anskaffningskriminaliteten minska. De legalföreskrivningsprojekt som studerats, till exempel metadonprojektet i Uppsala, pekar tydligt på att brottsligheten minskar när brukaren inte behöver begå egendomsbrott för att kunna köpa de dyra preparaten. Att få en minskad brottslighet med lite lägre priser på den illegala marknaden kan nog däremot inte förväntas.

Och på Maria Ungdom kan inte sektionsschefen Helena von Schewen spekulera i vad lägre drogpriser leder till, om det lett till ökat bruk bland ungdomar, mindre eller mer kriminalitet eller nya grupper användare. Det saknas studier. Däremot säger hon

DEN SOM HAR ETT BEROENDE BEHÖVER MER I DAG DÅ BLIR INTE SLUTPRISET LÄGRE. KROPPEN KÄNNER INTE VAD DET KOSTAR, DEN MÄTER VAD DEN FÅR I SIG. Niklas Eklund

att cannabis i dag är den vanligaste drogen bland de ungdomar de möter, för tjugo år sedan var det alkohol.

I STOCKHOLM ÄR narkotikan betydligt billigare jämfört med mindre städer.

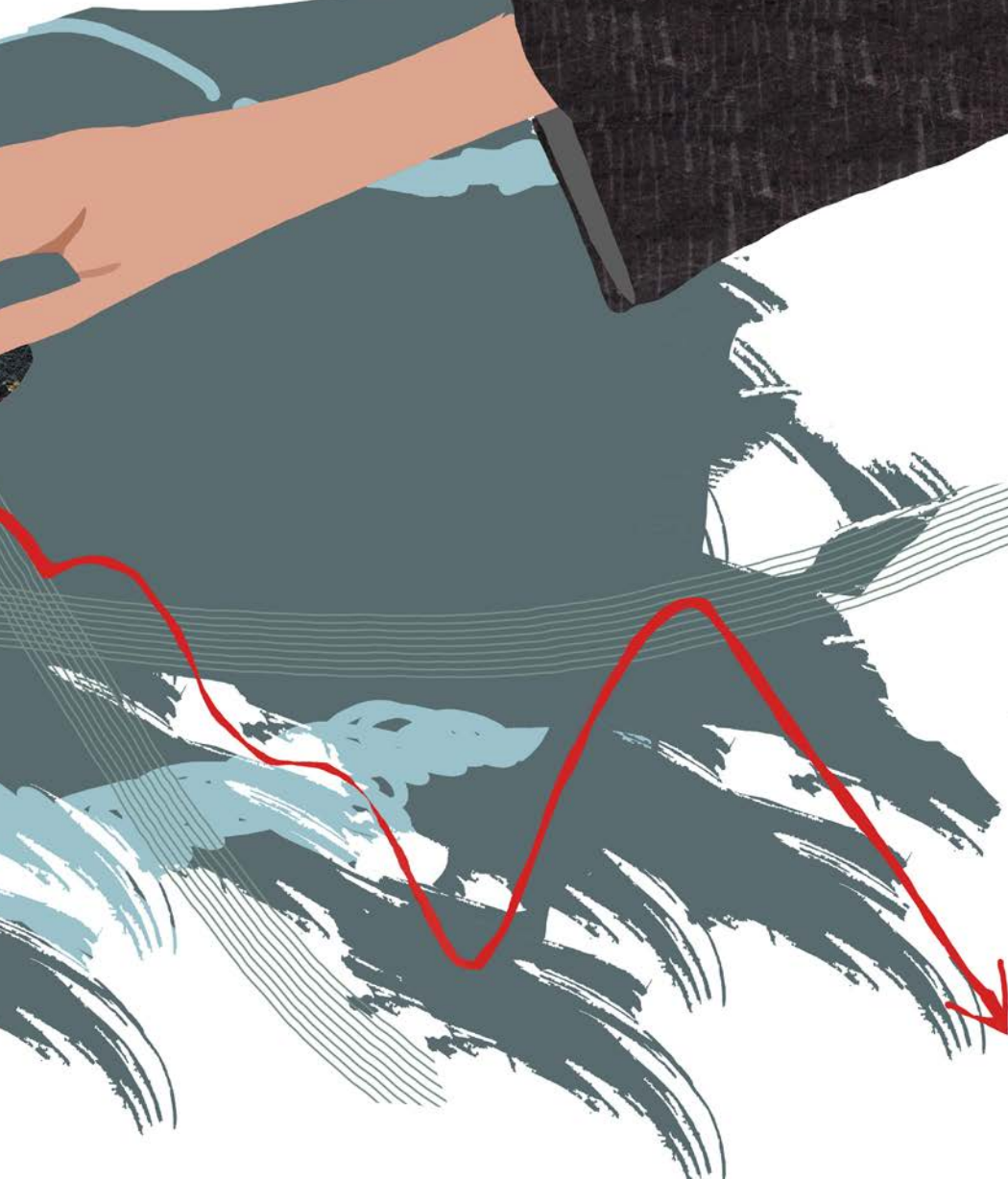
– Åker du till exempel till Piteå är det mycket dyrare, påpekar Niklas Eklund på Brukarföreningen.

– Transporterna är längre. På små ställen har polisen också bra koll, de märker på människor när det kommit in nåt nytt i

stan och slår då till mot kända adresser. Försäljningen sker där mer genom vänner och bekanta, det är inte vanligt att nån kommer fram på gatan. Men det finns kurirer som åker runt i landet och säljer i småstäder.

Niklas Eklund har en annan förklaring till de sjunkande priserna över tid när det gäller heroin och amfetamin än CAN:s utredare. Det handlar om kvalitet. Visst är priset för ett gram lägre i dag, men det är också renheten, menar han.

– Den skillnaden är enorm sen åttiotalet.

Den som har ett beroende behöver mer i dag och då blir inte slutpriset lägre. Kroppen känner inte vad det kostar, den mäter vad den får i sig.

Om det då dyker upp ett parti starkt heroin, med få mellanhänder som inte får priset att stiga mycket, kan konsekvensen bli överdoser. Brukaren förväntar sig inte den styrkan.

Men generellt sett är det mer utspätt i dag, menar han. Det ser han som en orsak till att allt fler i stället för heroin köper tabletter, narkotikaklassade läkemedel som främst smugglats in från andra länder.

Däremot tror han att steget att köpa narkotika kan vara lite lägre om ett gram kostar mindre, oavsett halt. Men han påpekar att alla som testat eller använder narkotika i rekreationssyfte inte blir problematiska brukare, se till exempel på ett land som Portugal. Användarna är fler där än här,

men dödsfallen är färre. Det handlar om hur tillgänglig vården är och hur narkotikaanvändare behandlas.

– De utslagna är mindre utslagna där.

Niklas Eklund menar att man därför inte ska "stirra sig blind" på antalet. Däremot är det viktigt att hålla extra koll på vad människor köper på nätet.

– Där har det blivit billigare och lättare att komma åt. Ungar är snitsigare på det där än vuxna. Om föräldrar kunde lära sig att se vad ungdomarna har varit på för sidor på nätet skulle det hjälpa. Där finns som en marknad med extraerbjudanden och smakprover.

Säljare av droger har blivit fler och jobbar tuffare i dag med att marknadsföra sina droger, enligt polisen Lennart Karlsson. Han berättar att deras senaste beslag av kokain innehöll en hel del paketerade portionspåsar som skulle delas ut som gratisprover.

– För att få konkurrensfördelar. Det har vi

sett de senaste åren, säger han.

För honom är lägre priser kopplat till ökad tillgång. Men att priserna kan skifta även lokalt och att det till exempel kan bero på relationen mellan köpare och säljare.

– Eller om det till exempel är en person inom nöjesvärlden eller krogvärlden, som är beredd att betala extra mycket för att det ska levereras så diskret som möjligt.

Samtidigt tycker han att polisens arbete att komma åt "mellanhänderna" har försämrats sedan polisens omorganisation.

– Narkotikaenheterna försvann och i dag ska "alla" jobba med narkotika. Insatser stannar då ofta vid dem man träffar på först – användaren. Man jobbar inte så mycket mot langarna.

Kan du se en minskning av typen av brott som finansierar narkotikabruk, eller prostitution?

– Tyvärr är inte den effekten så påtaglig. I stället upplever vi en ökad användning per individ.

Enligt Brukarföreningen är halterna lägre, vilket leder till att en person med ett beroende behöver en större mängd.

– När vi tagit stora beslag och tittat på halterna är en del svaga, andra starka. Därmed vill jag inte dissa Brukarföreningens förklaring, det kan säkert finnas fog för det.

Enligt CAN:s utredare Ulf Guttormsson finns det ingen tillförlitlig bevakning av kvalitetsutvecklingen i Sverige, vare sig från tull eller polis, speciellt inte på 30 års sikt. Men han bedömer att det faktum att amfetamin och heroin gått ner cirka en tredjedel i pris handlar om andra orsaker än kraftiga kvalitetsförsämringar.

Lars Hansson på Tullverket upplever inte att halterna har minskat för de beslag de tar i tullen.

– Men när narkotikan når gatan kan det vara så.

Innan de når någon gata eller brukarna måste drogerna – i de flesta fall – smugglas över gränsen. Öresundsbron är då Sveriges största brottsplats. Och Helsingborgs hamn.

– Men droger kommer in från Haparanda till Ystad. Och så har vi ju internet. Vi gör lika många antal beslag från köp på internet som polisen hade totala beslag för 20 år sen. Men jag känner att de så kallade internetdrogerna har avklingat. De var jättepota, ta Spice till exempel. Folk dog och mådde dåligt. Det gjorde att produkten inte var bra. Det är marknaden som styr, och konsumenterna ville inte dö. ☹

I Snösätra, det gamla industriområdet i Rågsved där graffitikonst täcker murar och fasader, får Situation Sthlm-säljaren Britt-Marie Siltamäki vara som hon är – lite som den tilltufsade Miranda-nallen.

BERÄTTAT FÖR **MARIA HAGSTRÖM** FOTO **JONAS MALMSTRÖM**

MIN PLATS

När jag kom hit var det som att se nåt för första gången. Jag blev berörd av målningarna. Att man kan skapa nåt så vackert. De sprejar på fri hand, det är mäktigt.

Här får man vara den man är, det är skönt, jag lever upp. När det är event, med artister och foodtrucks, hjälper jag till. Den 25-27 maj är det folkfest och allt ska målas om av en massa graffitimålare.

I somras, när jag stod här i baren, sa en kund att han skapat Miranda-nallen som jag har tatuerad på armen. Nallen som jag har samlat på. Jag trodde honom inte, så han tog ett papper och började rita. Det gick inte att hålla tillbaka tårarna. Den där nallen är jag och jag hade träffat skaparen. Den är ärrad, lappad och lite tilltufsad, men har mycket kärlek.

Jag är institutionsbarn, suttit inlåst halva ungdomen. Jag har diagnoser, men hade inte

heller nåt att må bra för. Nu vill jag gå bibel-skola och bygga upp mig själv. Förr garvade jag åt att tro på Jesus, tills min faster, som jag var fosterhemsplacerad hos, tog mig till ett möte där en gammal alkoholist vittnade. Jag sa: "Om du nu finns, så hjälp mig, för jag vill dö". På en sekund var det nattsvarta borta.

Men livet är inte en quick fix. Jag har inget riktigt hem, men står i kö till Bostad först. Pengarna från tidningsförsäljningen sparar jag till en fet säng, som jag ska sova i som en prinsessa.

Vändningen kom när jag blev med barn 2015 – då fick jag kraft. Den enda tiden i mitt liv som jag har varit lycklig. Tyvärr dog han i magen. Jag fixade inte det, så jag tänkte på och sprang ute i skogen i psykos. Sen la jag in mig och tänkte: "min son, han ser mig i himlen, han ska inte se sin mamma så här. Nej, han ska vara glad och stolt: Titta, där är hon". Trots att han är död så är jag hans mamma. 🍷

MARIA HAGSTRÖM

Mindfulness kan hjälpa mot återfall

Forskaren Johan Kakko: "Det ökar effekten i behandling."

BEHANDLING MED METADON eller buprenorfin är den mest effektiva mot opioidberoende. Det händer att patienter i Sverige blir utskrivna och förlorar sin medicin om de "återfaller" i sidomissbruk av andra droger, oftast bensodiazepiner och alkohol.

– Det inte är nån moralisk brist som gör att patienterna fortsätter att använda andra droger vid sidan av behandling, påpekar överläkaren Johan Kakko, som forskat på heroinberoende sedan nittiotalet, vilket resulterade i avhandlingen *Improving Maintenance Treatment of Heroin Addiction*.

– Det finns en kvarstående obalans i hjärnan som underhållsbehandling inte kommer åt primärt, den balansen kommer först på sikt. Det är där många av patienterna återfaller. På många håll i landet väntar man inte ut det utan skriver i stället ut dem. Det blev för mig outhärdligt.

Därför tittar Johan Kakko nu närmare på återfall och sidomissbruk, och har därigenom börjat intressera sig för mindfulness, som kan minska stress – den främsta orsaken till återfall.

Stressreducerande mindfulnessprogram har testats på flera olika patientgrupper och har visat sig fungera, även på beroendepatienter.

MINDFULNESS

Mindfulness är att fästa uppmärksamheten i nuet, ögonblick för ögonblick utan att döma eller värdera.

För att förstå varför, bör först heroinets påverkan på hjärnan förklaras. Heroin är kortverkande, vilket leder till en "on-off"-effekt. När hjärnan upprepar gånger utsätts för denna "on-off"-effekt uppstår skador i hjärnan, framför allt av off-effekten, det vill säga abstinensen.

Heroin aktiverar människans belöningssystem, mer än hjärnan klarar av. Hjärnan försöker därför bromsa överstimuleringen genom en balanserande motkraft – antibelöningssystemet. När en person har utvecklat ett beroende tappar belöningssystemet kraft, medan antibelöningssystemet blir allt starkare. Personen upplever inte längre någon "kick", utan tar drogen för att balansera det överaktiva antibelöningssystemet och lindra abstinensbesvär och i bästa fall uppleva normalstillstånd, om än bara för stunden. Behandling med metadon eller buprenorfin skapar här balans.

Men enligt Johan Kakko finns det en annan kvarstående obalans i stressystemet, som inte läkemedlen kommer åt, och som gör att när personen utsätts för stress känner hen en förhöjd oro och ångest.

– Med det perspektivet kan man förstå varför många brukare söker sig till bensodiazepiner, cannabis eller alkohol som dämpar för stunden. Det är i det sammanhanget jag tycker att det är intressant att prata om mindfulness, som påverkar samma kärna i hjärnan.

DET FINNS TRE huvudorsaker till återfall. Ena kan beskrivas som att en snaps leder till att man vill dricka en till snaps. Det andra är situationsbetingade återfall – om man hamnar i ett sammanhang där man brukade ta en drog så uppstår en längtan efter drogen.

– Den tredje, och främsta orsaken till återfall, är stress. Det är effekterna av stressen som man vill dämpa med sidomissbruket.

Klassisk återfallsprevention är ett åttaveckorsprogram där patienterna pratar om situationer som väcker drogsug och hittar strategier att hantera dem. Men det hjälper inte mot den vanligaste orsaken till återfall. Det kan mindfulness göra.

I ett nytt program, där återfallspreventionen har slagits ihop med ett mindfulnessprogram, med en timme mindfulness om dagen i åtta veckor, har i en amerikansk studie visat sig vara mer effektivt än den klassiska återfallspreventionen. Efter ett år var det 31 procent färre återfall.

– Det minskar både situationer och stressbetingade återfall.

Han ser därför mindfulness som ett intressant komplement och tror att det skulle kunna leda till ännu bättre behandlingsresultat än han tidigare har visat i sin avhandling.

FOTNOT: För fördjupning: Johan Kakkos föreläsning *Problematisering bruk och beroende* på Youtube."

MARIA HAGSTRÖM

SITUATION STHLM FÖLJER UPP:

Härbärgen får kritik i kontroll – behöver saneras

I MARSNUMRET GRANSKADE Situation Sthlm stadens tak över huvudetgaranti. Flera hemlösa människor vittnade om dålig standard på några av Stockholms akutboenden. Planeringshemmet Hammarbybacken pekades ut som det värsta.

– Det är vidrigt. Jag åker hellre buss om nätterna än att sova där, sa Mikael Karlsson i reportaget.

Kommunen uppgav att en utredning påbörjats om mögel i boendet. Utredningen är nu klar och mögel har inte hittats, däremot påpekar arbetsmiljöinspektören Maria Westberg att ytskikten är mycket slitna, att golvmattan har släppt på flera ställen och att det finns skador på inredningen. Boendet är mycket smutsigt och dammigt och både personalens och klinternas toaletter luktade illa. Personalen har också noterat en doft av sur mjölk i lokalerna vilket kan tyda på en alkalisk nedbrytning i betongen, enligt rapporten.

"Vi arbetar hårt med att finna nya lämpliga lokaler."

Temperaturen i lokalerna upplevs som för hög på sommaren och för låg på vintern – många element är trasiga. Personal anser att det funnits besvär med inomhusluften i flera år. En medarbetare, som är sjukskriven, har fått omfattande utslag i sin arbetsmiljö.

Maria Westberg skriver: "Alla ytskikt är i behov av sanering och eventuellt en renovering, alternativt att flytta verksamheten till en annan fastighet."

– Vi arbetar hårt med att finna nya lämpliga lokaler. Under tiden kommer vi göra en storstädning av lokalen och viss renovering. Vi har extern städ varje dag men jag har även valt att byta ut städaren, säger Harriet Larsén, biträdande enhetschef på Planeringshemmet Hammarbybacken.

MARIA HAGSTRÖM

MINA DRÖMMAR

EN LÅNG DYKRESA

SITUATION STHLMS SÄLJARE Niclas Westerlund hade inte svårt för sig i skolan, däremot var han "lat".

– Varför skulle jag lära sig engelska? Ifall du ska ut och resa, sa de. Men jag skulle ingenstans.

I dag har han varit i 28 länder och under många år bodde han utomlands.

– Med facit i hand hade det varit bra att plugga lite mer. När jag hamnade nere i Sydafrika själv lärde jag mig i stället engelska genom att dricka öl, då är man inte blyg eller rädd för att säga fel.

Hur han hamnade där är en lång historia, men i stora drag handlar det om bedrägerier i det bolag han hade. Han fick problem med Ekobrottsmyndigheten och lämnade landet. Därefter följde många år i olika länder och på vägen fann han dykningen – på Maldiverna, i Egypten, Sydafrika, Zanzibar och Thailand. I dag, efter en längre tid på hemmaplan, är en av hans drömmar att åka på en långresa till Filippinerna, Malaysia och Indonesien. Och att bli dykinstruktör.

– Världen där nere är så stillsam, men inte tyst – det finns många konstiga ljud. Det knäpper och man hör fiskar som äter av koraller. Man kan se sköldpaddor, små sjöhästar och fiskar i jordens alla konstiga varianter. Drakfiskar, muränor, revhajar och sköterskehajar, som jag faktiskt liftade med. De är ofarliga och lata, de ligger i en hög på botten ovanpå varandra och gör mest ingenting. Men när de simmar och man håller fast sig i deras ryggen kan man känna vilken kraft de har, vilken power.

Han minns särskilt en nattdykning på Maldiverna.

– Det finns inga riktiga referenspunkter vid nattdykning, men en del koraller kan man ta på för att hålla balansen. Vid en korall kände jag att nåt var på mitt finger och jag blev livrädd. Det visade sig finnas en grotta i korallen, jag lyste med en lampa och

VÄRLDEN DÄR NERE ÄR SÅ STILLSAM, MEN INTE TYST – DET FINNS MÅNGA KONSTIGA LJUD. DET KNÄPPER OCH MAN HÖR FISKAR SOM ÄTER AV KORALLER.

såg en muräna sticka ut huvudet och bita i ljusstrålen. Jag rörde inga fler koraller efter det.

LÄNGST PERIOD – tolv år – bodde han i Köpenhamn. Där jobbade han som gatuförsäljare. Först sålde han leksaker och sedan Gucci-kopior.

– Det var den mest ekonomiskt inbringande perioden jag har haft. Jag tog ett banklån och åkte till Kina på vinst och förlust. Där hittade jag en

tjej som hjälpte mig med beställningar. Det funkade i ett par år tills Guccis advokatfirma fick upp ögonen. Jag åkte dit för det.

Så småningom återvände Niclas Westerlund till Sverige och Gotland, där han hade växt upp hos sin mormor och morfar. Hans mamma var 15 år när hon fick honom och sedan "gick hon på sjön" och blev sjöman och pappan har han aldrig haft kontakt med.

– På Gotland träffade jag mina gamla kompisar igen. Alla var mer eller mindre nedgångna. Jag strulade runt där i flera år. Det gick inte bra alls, det var alkohol och droger och jag bodde på natthärbärge.

– Men i dag, här i Stockholm, är jag väldigt återhållsam med drickandet. Det hjälper att ha nåt att göra på dagarna, som att sälja Situation Sthlm. Jag har ju stått på gatorna och sålt saker i många års tid, men nu behöver jag inte titta mig omkring och springa om polisen kommer. Jag vill inte springa mer, jag har haft för mycket med polisen att göra och har åkt in och ut ur finkan i tid och otid. Jag är på uppåtgående, kämpar och försöker få bort skulderna hos Kronofogden – då kan jag få en bostad och då öppnar himlen sig.

TEXT **MARIA HAGSTRÖM**
FOTO **MARTINA HOLMBERG**

CITAT

/// Jag påbörjade en kokutbildning i finkan. Den har jag fortsatt med på utsidan. Jag älskar att laga mat. Om några månader ska jag göra slutprov och förhoppningsvis kan jag få ett jobb sen.

/// Som barn ville jag till Stockholm och Gröna Lund. När jag sen upptäckte hiphop, breakdans och graffiti var Stockholm meckat. Jag var 13-14 år när jag åkte hit på ett hiphop-event – en jättegrej.

/// Ett drömrese mål är Sydamerika. De har en sån spännande kultur där, med bland annat maya och inka. Jag har varit i Boliva och åkt ut till olika byar, men det finns så mycket mer att se.

MED EGNA ORD

KORT SAGT & POESI

Vidare

● Om du går så långt du kan se så kommer du därifrån kunna se tillräckligt för att gå ännu längre

VERONICA 458

Glädje

● När man träffar en gammal vän. När man varken är trött, hungrig eller törstig. Vårblommor.

KERSTI WAHLSTRÖM

Mardrömmar

● Drömmar dom är väldigt jobbiga, eller hur? Det förstör nattsömmen. När man säljer tidningar så måste man få sova en hel natt utan dom där drömmarna. Jag tror att många håller med mig. Oftast återkommer dom natt efter natt, det är kraftigt obekvämt, man blir på sånt dåligt humör och det är inte bra för kunderna. Ni som dricker kaffe vet hur det är, får man inte kaffe kan man bli på väldigt dåligt humör, skit och blå men vad ska man göra, man måste ju få mat på bordet varje dag. Det går inte att ligga på latsidan.

406

Vad orden gör för mig

● Nitton år, arg, frustrerad, hemlös, pundare och inlåst på LVM-hem. Inlåst bakom tre meter höga plank, murar, plexiglas, koder och låsbrickor och ständigt med flera personal närvarande

Fråntagen all frihet, all telefonkontakt, all kontakt med yttervärlden, med nära och kära om man nu ändå hade sådana, instängd i små utrymmen med folk man inte valt att vara med, folk man inte tål, personal som har all makt

Där inne är du inget annat än en narkoman, en hopplös, en lögnare, som inte får respekt eller hjälp bara satt i förvaring, inlåst under sex månader.

Och varför? För att jag knarkar, mitt sätt att klara av detta liv utan att ta mitt liv, för hoppet fanns kvar att någon vacker dag hitta en läkare och människor som hjälper och förstår mig. Men just nu behöver jag knarka – det enda som existerar som hjälp och lindring i min smärta, det enda jag vet av och mitt val... mitt beslut...

Man är så fruktansvärt ensam övergiven och maktlös, frustrerad och lämnad till sitt eget dåliga mående. Som om tiden skulle få dig till att vilja sluta knarka, om det ändå skulle ha varit en tid då de ens försökte motivera mig till att sluta, ge mig hjälp, verktyg, behandling, något annat än att skapa batik t-shirts en

gång i veckan. De tog bort min värdighet med att behandla mig på detta sätt. Byta kläder är ett måste. Någon annans begagnade trosor och strumpor och kläder, är det värdigt då du måste byta om? Dom tog bort en tid av mitt liv och tiden uppskattar alla som sin egen, men vad är mitt liv värt? Slängas in i en tillvaro utan vänner eller kärlek, respekt eller omtanke, ensam krigande mot hopplösheten.

För att stå ut och få ur mig all denna frustration och känslor och tankar och min längtan så hittade jag en vän som hjälpte mig att uthärda.

Pennan och pappret blev min kanal. Jag började skriva av mig min längtan, saknaden, ilskan besvikelser, orättvisan. Texterna blev mitt verktyg när mina ord inte räckte. När jag inte orkade prata då blev pappret och pennan min ventil, min soptunna, min tröst, min bekräftelse och kärlek som drev bort den största ångesten, den största ilskan fick form på papper, fick tiden att gå lite snällare sätt mot mig själv. Jag hittade min vän som gjorde det hanterbart och bytte ut maktlöshetens glödande hat mot skrivandets lugna acceptans.

Ville väcka folk med mina tankar och ord, få dom kanske att tänka till lite. Få dom att förstå mig och att jag är en verklig människa med känslor

och samma rätt till respekt. Mina ord ger mig lugn, jag blir verklig, mina ord är mina ord, min sanning. Mina känslor får en distans och lugn, någon slags upprättelse. Bojorna släpper från min förtärande ångest.

BRITT-MARI SILTAMÄKI

Påkörd

● Jag mötte en kund som skulle köpa en tidning. "Vänta här utanför garageporten", sa han åt mig. Jag stod och väntade en liten stund utanför garageporten. Porten öppnades och jag gick in i garaget mot bilen som stod helt still och väntade. Jag såg redan från början att det inte var samma man. Han vevade ner rutan och jag berättade att jag vill värma mig lite där inne för att jag väntade på en kompis. Då sa bilföraren att jag skulle dra åt helvete, och jag försökte lugna ner honom med att berätta att jag väntade på någon.

Jag gick mot utgången, ut ur garaget mot gatan. Då tar bilisten satts och kör in i mig och jag trycks mot betongvägen. Bilisten satt kvar i bilen hela tiden, jag fick krypa ut ur garaget mot gatan och ropa på hjälp eftersom han hela tiden gasade på tomgång. Jag hade tur, en centimeter till så hade båda mina knäskålar blivit krossade.

Jag har aldrig i hela mitt liv varit så säker att jag kommer dö av skadorna jag fått. Jag trodde jag var döende. Sedan att bilisten satt kvar i bilen hela tiden och glodde. Trodde han skulle köra över mig när jag kröp bort från bilen. Eftersom det bara fanns en väg ut så kände jag bara panik och ångest.

Nu går jag med kryckor och försöker få ihop pengar. Jag har inget val. Jag måste jobba. Jag har inget jobb och inget bidrag heller. Pension har det aldrig varit prat om. Jag måste jobba varje dag till mat.

ANONYM

Grannsamverkan

● Jag sitter nu vaken, lite ensam. Tänker mycket nu när jag lyssnar på musik. Ska jag börja damma bokhyllan eller ska jag kanske läsa en av de böcker som står där i?

Fattar inte att jag har en egen bostad, grannen i porten bredvid mig sa att han har bott i sin lya i 14 år och alltid har betalat sin hyra. Men på något sätt har han helt plötsligt fått ett meddelande från hyresvärden att han ska vråkas. Varför, frågade jag honom när vi sågs senast. "Jo, grannarna gillar inte mig. Grannarna flyttade in för två år sedan." "Jaha" sa jag, "jag bor i

porten bredvid dig och du har aldrig stört mig". "Dom vill ha in mig på nåt jävla hem", fick jag till svar. Då sa jag att "de som vill vråka dig kan ju prata med mig som har bott granne med dig i tio-tolv år så ska jag intyga att du aldrig har stört mig".

Han berättade för mig att han ville bo ensam. "Ok", sa jag. Men det lyssnar inte hans "boendestöd" på för de tycker inte att det ska vara så. Men fy fan för det stödet. Jag har redan en inneboende, synd bara att socialtjänsten behandlar han illa, det drabbar även mig.

GRANNEN I PORTEN BREDVID

Min vän, hunden Musti

● Musti var en hund. Musti betyder svart på finska, han var bladras, ett resultat från en spets och en karelsk björnhunds korta möte.

Jag var 8 år gammal när jag hamnade på ett barnhem i finska Åbo, i sig ett bra litet barnhem med barn från fem till arton år. Efter en överenskommelse med min fostermamma, som tyckte att det inte var hennes ansvar mer att ta hand om systemens problempojke, och Åbo socialen. När jag öppnade dörren till mitt nya hem mötte jag fyra-fem nyfikna kommande systrar och bröder och en hund, Musti.

Han blev helt galen när han såg/nosade på mig, jag ramlade omkull många gånger när han knuffade och slickade på mig, den här underbara varelsen med viftande svans och ögon som sa att dig har jag väntat på, välkommen. Den välkomsteremonin

byggde antagligen grunden till min stora passion och kärlek till hundar. När jag ser en hund, så ser jag Musti.

På sommaren började Mustis himmel på jorden, sommarlov från skolan hela sommaren i tre månader. Mitt barnhem hade ett stort gammalt hus på ön Kulho, Åbos kommuns sommarkollo. En 1,5 kilometer bred och cirka fyra kilometer lång ö i Åbos skärgård dit vi flyttade så fort skolavslutningen var klar.

Vi åkte dit med en stor båt lastad med baslivsmedel till halva sommaren, mattor, filtar, kläder, allt möjligt som båten kunde köra. När flyttbåten lämnat bryggan var vi beroende av roddbåtarna resten av sommaren. Personalen, tanterna, skulle ro till fastlandet, cirka 500 meter och därifrån gick bussen till Åbo.

Att kunna simma, lära sig simma,

var ett måste för oss alla. Att kunna ro roddbåten oberoende om havet var stilla eller stormigt var ett måste för oss alla mellan 12-18 år. Senare fick vi en motor, en British Seagull till båtarna, det var lite lyx i sextio-sjuttioalets fattiga Finland. Trafiken med roddbåten från ön till fastlandet blev min vän Mustis öde. Musti var så människo-kär när det gällde mig men också när det gällde alla andra människor, när någon lämnade ön med roddbåten sprang Musti från klippan till stranden och hoppade till vattnet för att simma. Han var nästan helt under vattnet, bara nosen och öronen syntes.

En hund får inte få kallt vatten i öronen, det hände Musti som fick öroninflammation. Ett fattigt barnhem hade inte råd med veterinär och han var inte försäkrad. Sedan kom dagen då Mustis lidande var så stort att

han inte åt, drack eller viftade med svansen. Han tittade bara på mig med sorgsna ögon och låg stilla.

På ön fanns en lantbrukare och hans bössa gjorde slut på Mustis lidande. Borta var hunden som barnhemmets äldre pojkar hade räddat och smugglat in i jackfickan, liten som en tennisboll.

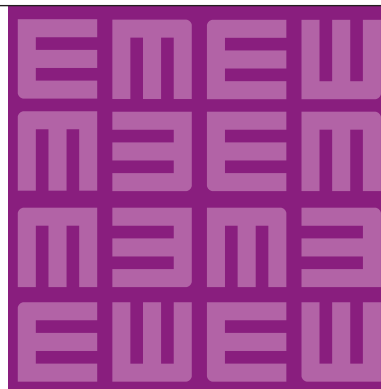
Borta var Musti, min vän.

LIVINGSTONES

Det flaxar till

● Det flaxar till.
Skrattnås
Jag älskar
din frihet.

VERONICA 458

Vi bryr oss om människorna,
husen och staden.

MED EGNA ORD

KORT SAGT & POESI

In i väggen

● Vad en hemlös inte kan göra, har jag hört, är att gå in i väggen.

DAGGE

Lite vilse

● Ett infall, en ingång, en tanke som går lite vilse och blir helt rätt.

VERONICA 458

Hus-djur

● När jag var åtta år önskade jag mig en hund av min far. Då sa han "vad ska den heta då?" Jag sa "Svarten". Vilken färg det är kan säkert räkna ut själva. Då frågade far min syrras dotter vilket djur vill du ha? "En katt" sa hon, hon var och är fortfarande tre år yngre än jag, och vad ska katten heta då?" "Gråis". Och vilken färg det är får nu fundera på.

MARKKU

Umgänge

● I måndags åkte vi och träffade våra dotter i Strängnäs på en lekplats och vi lekte med henne och hon gungade lite grann, sen ville hon inte leka mer. Då gick vi på en promenad vid hamnen i stället. Hon fick påskpengar av mig, sen fick hon påsk saker. Sen ville hon åka hem. Vi har umgänge med henne några timmar alla fall. Det var kul att träffa henne. Men vi fick inte kram av henne nu. Men sen får vi kram av henne. Nästa gång när vi ska träffa henne då är hon piggare än i måndags, om hon är piggare då vill hon leka med oss. Hon mådde inte bra i måndags, hon hade lite förkylning i kroppen. Men vi hoppas att våra dotter mår bra nästa gång. Vi ska ta med oss fika med henne, sen ska vi fortsätta leka med henne tills hon är trött. Vi älskar våra dotter jättemycket. Hon är snart fem år.

SUSANNE 294

FÖLJ OSS PÅ
INSTAGRAM

@situationsthlm

Jag är alla du möter

● Låt dig inte luras av det ansikte jag visar. Jag har tusen masker och ingen av dem är jag. Bli inte lurad jag ber dig, bli inte lurad. Jag ger dig intryck av att vara säker?

Att självföroroende är mitt namn och kyligt lugn är mitt agerande. Djupt nere döljer sig mitt verklig jag i förvirring, i fruktan, i ensamhet. Därför skapar jag mig en mask att dölja mig bakom att skydda mig från de blickar som vet. Men just en sådan blick är min räddning. Det betyder att om den åtföljs av acceptering, då åtföljs den av kärlek.

Det är det enda som kan befria mig från de murar jag byggt åt mig själv. Jag är rädd att djupast inne inte vara någon-

ting. Att jag inte är något att ha, att du ska upptäcka det och stöta bort mig.

Så börjar paraden av maskeringar. Ständigt småpratar jag med dig, jag berättar allt som inte betyder något men ingenting om vad som betyder allt, vad som ropar inom mig. Var snäll och lyssna noga och försök höra vad jag inte säger. Jag skulle vilja vara äkta och spontan och mig själv, men du måste hjälpa mig. Du måste räcka ut din hand. Varje gång du är snäll, vänlig och uppmuntrande, varje gång du försöker förstå, för att du verkligen bryr dig om då börja mitt hjärta få vingar.

Mycket spröda vingar – men vingar. Med din känslighet och sympati och

din förmåga att förstå är det endast du som kan befria mig från min skuggvärld av osäkerhet, från övergivenheten i mitt fångelse. Det kommer inte att bli lätt för dig. Ju närmare du kommer mig, desto blindare slår jag kanske tillbaka. Men jag har hört att kärleken är starkare än tjocka murar och däri ligger mitt hopp. Mitt enda hopp. Jag ber, försök riva dessa murar med fasta händer för ett barn är mycket känsligt.

Vem är jag, kanske du undrar? Jag är någon du känner mycket väl. Jag är varje man du möter. Jag är varje kvinna du möter.

Jag är också du själv.

VERONICA 458

Min barndom

● Jag föddes i Rovaniemi. Jag vägde ett kilo och 100 gram. Min tvillingssystem vägde 100 gram mindre. Vi låg i kuvös i ett halvår sen skickade de till oss till vår by, den heter Pelkosenniemi.

Jag har tre halvsysstrar. När min pappa gifte sig med min mamma hade hon två barn och min pappa hade ett barn, en flicka, hon hette Irja och hon var döv. Jag kommer ihåg när jag var liten att andra barn mobbade henne, det var mycket tråkigt, jag försökte skydda henne, det var inte lätt. Jag kommer ihåg när jag var sju år så kom polisen och hämtade oss till skolan, konstigt att de inte hämtade oss till skolan, min mamma brydde sig inte så mycket om oss, särskilt inte

om mig. Sen börjar skolan, vi behövde gå två kilometer, ibland tre, våra skor var kalla. Under vintertid var det ofta -20 ibland -30 grader. Jag brukade gå in i olika hus för att värma mig, mitt hår och mina ögonfransar var frostade när jag kom hem från skolan.

Min syster Paula tände ett ljus och hjälpte mig med läxorna då vi inte hade någon elektricitet. Jag var morgonpig när pappa kom till huset mitt i natten med sina krigskompisar, de var fulla. Min pappa ropade "Toini, koka kaffe". Min pappa gav mig pengar mitt i natten men ibland ville han ha dem tillbaka men inte alla. Han var den enda som gav mig pengar. När pappa och

hans krigskompisar somnade tog jag lite sprit och gömde i skåpet. Jag ville inte att han skulle dricka så mycket. Jag visste att han skulle få abstinens nästa dag. Jag älskade min pappa. Jag var morgonpig och brukade koka kaffe till andra, det hände att jag somnade då ropade pappa "kaffet kokar, kocken sover". Jag var inte hungrig så tidigt på morgonen, jag promenerade till byn där mina kusiner bodde och väckte dem också. På sommaren fick vi plocka lingon på vägen, till hela skolan.

Fortsättning kommer i nästa nummer, skön Valborg till er alla.

TOINI, KLARABERGSGATAN

Hitta våren

● Det är onsdag i dag, lyssnar på P4 Stockholm på mobilen i husvagnen. "Hitta Henrik" med Mia Brynolfson. Henrik säger: "Det spritter i kroppen för att solen skiner och det är plus fem grader". Då kan man ju undra i vilken kroppsdel då?

Själv är jag stel som ett lik, känns ut som om jag varit på vinterförvaring på bårhuset. Försöker hitta lite ljus och värme på mitt favoritställe tänker jag, så jag går dit i stället. Till Knallen, tar med mig en Metro som jag sätter mig på. Tänker att jag ska hitta solen och värmen. Efter två minuter

kommer det slöjmoln som stjälar min sol Typiskt... jäkla tjuv.

Känner att jag börjar bli tjock i näsan. Tänker pollen. Från vadå? Det ligger ju snö och is. Inte ifrån eken i alla fall. Tittar på björken, ser att björkriset växt ut lite med dom bruna hängena. Tänker att kanske till valborg har bladen växt ut. Hör småfåglarna kvittra, kan det vara små fågelungar?

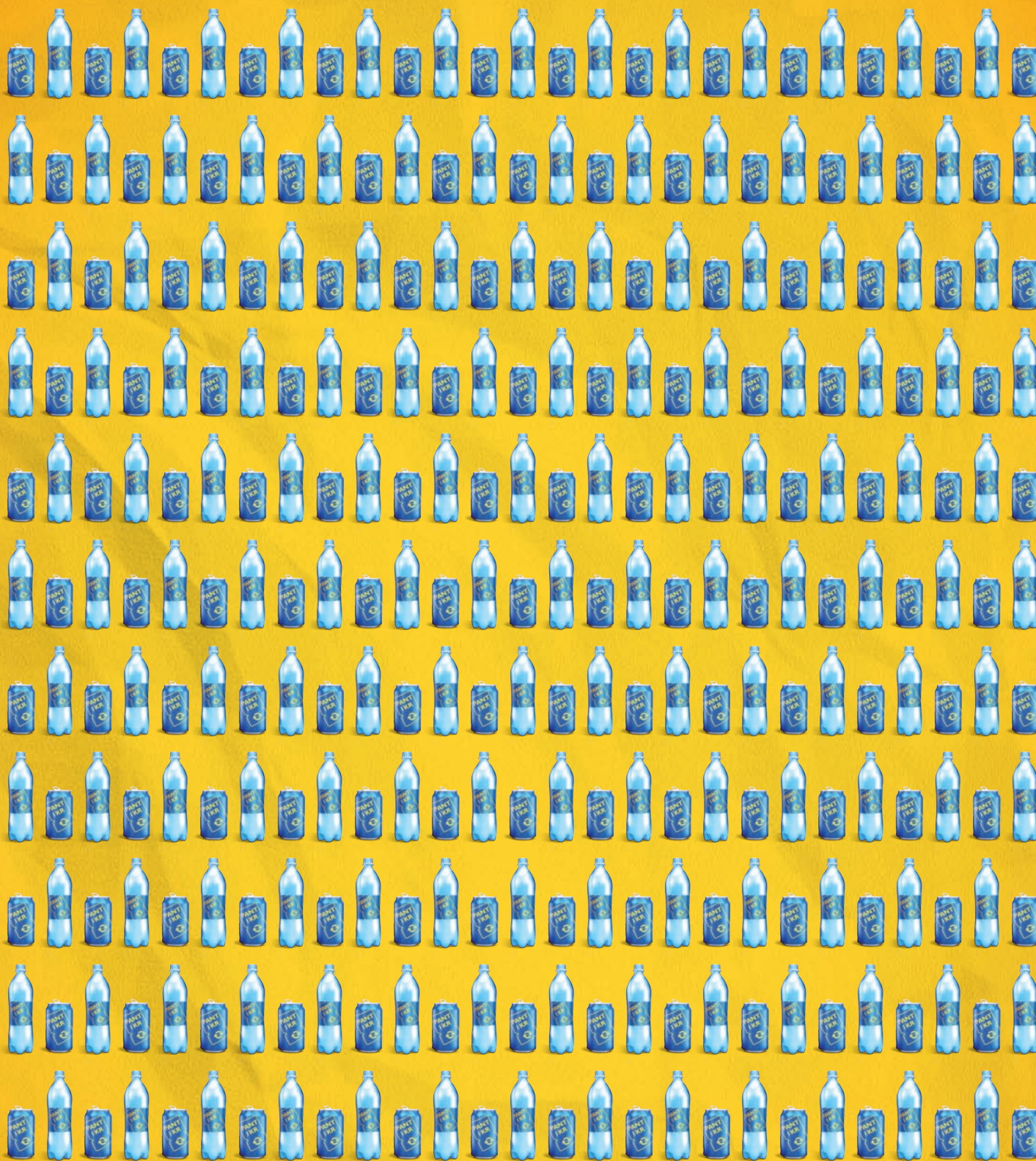
Nej, vilka fågelungar kan kläckas när det är tio minusgrader? Hitta Henrik va? Jag hittar inte våren... suck.

MAGDALENA 407

Spetskompetens

● Där längst ned i bårhusgränden I kåpa och med lien stod Hr. Änden Jag sade så, goddag Herr Död Säg, haver Ni en slant till bröd Sade, jag inget har till det som kosta Men jag skivar upp om ni vill rosta Plötsligt sade bleka döden För ditt slit samt för din möda Som ett pålägg uppå bröden En trave gröna presidenter döda De är värda många dollar, Ragnar Och ligger lik, som där på vagnar Smakar skapligt i den mån Man avlägsnar pappret ifrån tån När hungern slider dig och skaver Fyll din kyl med nytt kadaver.

JAN WALLIN

Har du mycket pant?

På våra pantmottagningar i Årsta, Frihamnen och Kungens Kurva kan du lämna in hela säckar med pant. Pantpengarna får du insätta på önskat bankkonto och du får naturligtvis samma ersättning som i butik.

Läs mer på www.pantamera.nu. Tack för att du pantar!

PANTAMERA

FÖRETAGSPRENUMERATION

Med en företagsprenumeration hjälper du och ditt företag till att göra Stockholm till en bättre stad för oss alla att bo i. Vill ni också företagsprenumerera på Situation Sthlm och synas med er logotyp på denna sida? Kontakta oss:

Herman Sundgren (herman@situationsthlm.se), tel: 08-545 953 94

CEDERQUIST

frank ADVOKATBYRÅ

BESQAB

HANSA PROJEKT

Folkhem

HMXW arkitekter

inResonance
Always in Tune

LIPAC

NORDIA
SWEDEN • NORWAY • DENMARK • FINLAND • LAW

Propeller

seko
SERVICE- OCH
KOMMUNIKATIONSFAKETT

Stockholmshem

investor

LJUNG & SJÖBERG
PROACTIVE DRUG MANAGEMENT

**NORR
ENERGI**

Propeller Trim
SERVICE & FÖRSÄLNING

skye

**STOCKHOLM
RELINING**
REPAIRS • MAINTENANCE • COATING

iiiriiiis
utvecklingscenter

NYFORS™

Q-GRUPPEN

SIGNALISTEN

STROMMA

nytda

Q PARK

SHIS Bostäder

SVALNER
Komplett skatterådgivning

**JANKE
WIKHOLM**

m3 BYGG

**OLOF PALMES
MINNESFOND**
Hjälper till byggens utveckling
www.palmsfond.se

RAMBOLL

**skandia:
fastigheter**

Svenska kyrkan
SOFIA FÖRSAMLING

**M Ekholms
konsulttjänst AB**

ORIGO™
ARKITEKTER

RAMIRENT

SKL Kommentus

JÖRGENSENS RÖR AB

**OSCAR'S
TEATERN**

RETURPACK
pantamera.nu

Svenska kyrkan
STOCKHOLMS STIFT

Kamasa-TOOLS

MANGOLD™
FONDKOMMISSION AB

**PALMÉR
REDOVISNING AB**

Riksbyggen
Rum för hela livet

MÖTEN & UPPLIVELSE
Skåvsjöholm

Svenska kyrkan
VÄSTERMALMS FÖRSAMLING

**Knut Jönson
Byggadministration AB**

Mekonomen

Parkman
Det personliga parkeringsbrevet

RIVAL

SKB Stockholms Kooperativa
BOSTADSFÖRENING

**Svensk
biblioteksforening**

Kommunal.

MEMFIS

SMÅA
SMÅFÖRETAGARNAS Å-KASSA

SB
Svenska Bostäder

**KONSUMENT
FÖRENINGEN
STOCKHOLM**

Migruppen
SVENSKA MANAGEMENTGRUPPEN

playground
STADENS UPPVÄXTPARTNER

Sandart&Partners

SVENSKT NÄRINGSLIV
CONFEDERATION OF SWEDISH ENTERPRISE

KUNGSLEDEN

MIKAS
Etabl. 1986
STOCKHOLM

**precio
fishbone**

SAHRA

SPARTOI AB

moderaterna

SAMTRANS

Spoon
it's a content agency

Swedfund

MOTIVATION SERVICE

**PRESS
DATA**

SBAB!

**SYSTEM
BOLAGET**

LIME TRAVEL

NALEN

**prima
gruppen**

SBU
Svensk Bostadsutveckling AB

Stavdal

TL Bygg

LINKON

NF måleri ab

Development

SECURITAS

Stockholm konst

Trona
Patentrådgivning AB

WALLENIUS MARINE

 TYRÉNS

WANGESKOG
WHC
HYRCENTER

TÄBY

WENANDERS

VISION

ZURICH®

Wallenstam

FÖLJ OSS PÅ SOCIAL- REALISTISKA MEDIER.

Upptäck Stockholm utan filter @situationsthlm

SITUATION
S T H L M

Se upp för avståndet mellan båt och brygga när du kliver av.

Möt våren i skärgården med ditt SL-kort.

Med ditt SL-kort kan du ta dig hela vägen ut i Stockholms skärgård. Ta en dagstur, njut av havet och god fika ombord. Besök skärgårdens enda nationalpark, Sveriges äldsta fyr eller följ med ända ut till havsbandet. Gäller för dig med 30-, 90-dagars- eller årsbiljett och på alla Waxholmsbolagets båtar, till och med 29 april.

Sök din resa på waxholmsbolaget.se

WAXHOLMSBOLAGET

SVEPET

TINA AXELSSON

Johan Lindström Septett gör sin helt egna musik

MUSIK PEDALSTEEL, BILJAKTSJAZZ OCH KNASTER PÅ MUSIC FOR EMPTY HALLS

EFTER PREMIÄRSPELNINGEN PÅ Stampen i Gamla Stan i april förra året gick det några veckor, sedan packade Johan Lindström in sin gitarr och sin pedalsteel i bilen och tog med bandet – Jonas Kullhammar, saxofon, Per Texas Johansson, sax och klarinet, Mats Åleklint, trombon, Jesper Nordenström, piano och orgel, Torbjörn Zetterberg, bas och Konrad Agnas, trummor – en knapp timmas resa söderut.

– Vi spelade in under två dagar i Kingside studio ute på landet i Gnesta. Sen mixade jag det i höstas. Hymnen spelade jag in på Atlantis studio med Edda Magnason för mer än ett år sen och solopianostycket

spelade jag in i min studio. Resten är gjort där på två dagar.

Är det musik du skrivit till just det här bandet eller grejer du haft liggande?

– Det mesta är grejer jag gjort för den här konstellationen, sen är det några grejer som avviker, som "Hymn (för dom anhöriga)" och "The Assent" som är ett solopianostycke.

Johan Lindström beskriver inspelningen som "våldigt kaosartad, det var verkligen inte välrepeterat".

– Vi hade gjort en spelning precis innan och repat en dag inför det, sen sågs vi i studion och bara körde. De är ju vana att spela in på såna premiser, alla jazzarna. När de läser noter

så låter de inte som en skolorkester direkt, det låter som troll som spelar – de gör det till sitt eget direkt.

JOHAN LINDSTRÖM ÄR både kompositör, producent, arrangör och ansedd som en aldeles lysande gitarrist. Han är också en av få som verkligen kan spela pedalsteel. Men det är på piano han komponerar musik.

– Jag tänker ju piano när jag spelar pedalsteel också. Jag gör väl en del grejer på gitarr, men det mesta görs på piano.

– "Restless pedalsteel" är gjord på pedalsteel, den är ett undantag. Det är en slinga jag jammat fram, sen är det ju ett lite blåsparti med där.

Han berättar att röstmemo på telefonen är ett bra medel när man kommer på att "där ska det va en ny

NÄR DE LÄSER NOTER SÅ LÅTER DE INTE SOM EN SKOLORKESTER DIREKT, DET LÅTER SOM TROLL SOM SPELAR.

del" när man sitter i bilen.

– Då är det inte så noga med vad det exakt är för toner, utan mer att ge en bild av känslan, stuket – man sitter där och låter som en idiot. Sen skriver jag ut det och koncentrerar mig och förfinar det.

Förutom alla ljud som bandet kan skapa med sina instrument, finns även elektroniska ljud i mixen – det kan brusa och knastra, bubbla till och gnissla – och en tunn barnröst kan höras i intro till "The Assent".

– Det är från en gammal kasset när jag sitter och pratar med min mormor. Mormor hade en radio, hon står och steker pannkakor och jag försöker prata med henne, jag säger att jag vill diskutera med henne. Samtidigt som hon steker pannkakor spelar hon in Håkan Hagegård som sjunger "O' Helga natt", det här är 1976. Jag tyckte det var roligt så jag tog med det.

ULF STOLT

REDAKTIONENS
TIPS

ULF STOLT

Noveller av J D Salinger

BOK De båda novellerna *Res takbjälken högt, timmermän* och *Seymour, en introduktion* publicerades först i tidskriften *The New Yorker* 1955 respektive 1959. De gavs ut i bokform tillsammans första gången 1963. För några år sedan gavs de ut på svenska igen av Förlaget Bakhäll.

Berättare i båda novellerna är Buddy Glass, sjubarnsfamiljen Glass näst äldste son. Texterna länkar i varandra genom brodern Seymour, som i den första novellen inte dyker upp till sitt eget bröllop, och i den andra novellen berättar han om sin bror, som begått självmord 1948.

Händelsen vid bröllopet är en del av den kedja händelser som leder fram till självmordet.

Filmen om Hertigen och Organismen

Hiphopälskande Hertig Charles-Louis d'Otrante tar över slottet Elghammar i Sörmland, där hans mamma brukade ordna klassiska konserter i slottets stora sal. För att göra något eget kontakter han sin stora idol, rapparen Organismen, och frågar om han kan ge en konsert på slottet.

Per Sinding Larsen, Björn Tjärnberg och Linn Marnfeldt har gjort en film om hertigen, Organismen och betydelsen av hiphop under kristallkronorna.

FOTNOT: Kulturstudion SVT2
lördag 5 maj

ULF STOLT

Lösning kryss #248

Se förra numrets vinnare på s.43.

1	K	O	S	A	C	K	S	A					
2	H	Y	R	E	S	H	U	S					
3	L	U	S	P	A	N	K						
4	S	S	A	R	A	G	A						
5	A	K	T	A	L	S	D	A	B	A	B		
6	A	L	E	K	N	O	T	A	S	L	O	K	A
7	S	P	E	L	T	R	A	S	K	O	L	K	A
8	K	A	J	E	D	A	M	S	N	A	T		
9	Ö	K	A	T	G	T	S	T	A	S	S		
10	B	A	H	O	L	Ä	T	V	E	R	K	A	T
11	T	H	E	R	M	R	A	K	A	R	A	A	J
12	T	U	B	D	E	R	T	A	P	P	A		
13	R	E	S	O	N	E	R	A	I	L	Ä	T	
14	M	O	R	A	L	E	N	T	I	D	L	Ö	S
15	A	N	A	S	D	S	E	R	E	D			
16	S	T	A	N	N	A	D	E	G	R	A	N	N

"Jag är rädd att dra skam över min legacy."

Ika Johannesson

TIDNING/BOK I maj kommer antologin *Sex* med 24 utvalda intervjuer – Karin Dreijer, Brett Easton Ellis, Thomas Öberg, Missy Elliot, Hans Arnold och Cynthia Plaster Caster för att nämna några – från tidningen, som med sina tio nummer mellan åren 2002-2007 gav det långa intervjuformatet en plats. Och det kommer också ett nytt nummer av tidningen *Sex*.

– Det är bara ett one-shot-nummer. Det är ju så kul att göra tidning.

När vi talas vid är ingenting skrivet eller klart och två planerade grejer till det kommande numret har fallit igenom. Hon befinner sig i ångestläget "jag ska göra en ny tidning efter elva år och den kommer att bli jättedålig".

– Jag är rädd att dra skam över min legacy. Just nu känns det otänkbart att göra ett nummer till, men det gjorde det i och för sig efter varje nummer då också.

Tidningen *Sex* kom under sin utgivningstid ut ett med två nummer om året, i juni och december.

– Vi gjorde ju hela tiden *Sex* på fritiden och jobbade parallellt – jag som

ARILO VÅSEN

journalist och Vejde Gustafsson som formgivare, han pluggade lite också – så det var för att det skulle funka.

Ika Johannesson beskriver tidningen som "ett DIY-projekt som vi lite såg hur det skulle bli, hur länge det skulle hålla".

– Första numret kom ut i 1 500 ex, sista numret i 7 000. Den blev lite för stor... eller snarare mina egna krav på vad tidningen skulle innehålla blev för stora. Vi fick bättre och bättre och mer exklusiva intervjuer, till slut blev jag helt begravd av prestationsångest. Och därför var vi tvungna att

sluta, för det gick inte att fortsätta. Sen fick jag barn och det gjorde också att det var svårt att fortsätta.

I baksidestexten till boken står att *Sex* ville ge "det långa inkluderande samtalet utrymme i en tid av åsiktsmaskineri, småplock och tipslistor".

– Prata till punkt i dag är poddar. Det är kanske talande att jag aldrig lyssnar på poddar, jag har aldrig kommit in i det.

FOTNOT: Boken och tidningen släpps 17 maj med en fest på Södra Teatern.

ULF STOLT

Askungen utan sin getingmidja

OLIKA FÖRLAG

OMSKRIVET Nu ska sagorna om Askungen, Rödluvan och Skönheten & Odjuret uppdateras. Bokförlaget Olika lanserar Moderna Sagor.

– Den värld vi lever i är så fundamentalt olik det samhälle som råde när Askungen skrevs. Jämställdhet, klassfrågor och sexuell läggning var ickefrågor. Nya versioner är nödvändiga om dessa sagor, deras tradition och mystik, ska leva vidare, säger Sofia Jensfelt, som omtolkar sagorna tillsammans med Alexander Jansson.

Prinsessor i nöd och modiga prinsar blir nyfikna och handlingskraftiga prinsessor och prinsar med känslor djupare än att de faller pladask för prinsessornas skönhet. Och författarna vill visa att skönhet är ett brett begrepp.

Första boken – *Askungen* – har nyligen släppts. I stället för getingmidja har hon muskler. Och hon blir kär i en prinsessa. I höst kommer *Rödluvan*. Målet är att ge ut tio sagor.

Hur ser rättigheterna ut vid omskrivning av sagor?

– Upphovsrätten gäller i 70 år efter författarens död. Sagorna vi använder är flera hundra år gamla.

MARIA HAGSTRÖM

Värt att kolla upp:

Spårvidshinder

DOKUMENTÄR På 13 minuter och 53 sekunder visar dokumentärfilmare Johan Palmgren att det, med en tydlig ide om varför, går att berätta mycket med lite. Visas på SVT Play.

Peter Dahls världar

UTSTÄLLNING Från fyrtioalet fram till Peter Dahls trippelsjälporträtt från 2016. Öppnar 4 maj på Sven-Harrys konstmuseum.

45 – Morbus Addison

Linda Skugge

BOK I korta stycken i bokstavsordning ser Linda Skugge sin kroniska sjukdomsdiagnos i ljuset av all annan liv och död hon är omringad av.

PORTRÄTT AV EN KONTROVERSIELL UPPFOSTRARE

Halva Sveriges mamma

DOKUMENTÄR Det var i tv-programmet *Konfrontation* 3 oktober 1977 som Anna Wahlgren för första gången delgav sina åsikter mot daghem och barnuppfostran i statlig regi. Dagen efter blev SVT:s växel nedringd, programmet sändes i repris och skolade barnexperter gick emot henne. 1983 kom den 700-sidiga *Barnboken* och blev en succé. I 30 år har den varit "en bibel" för nyblivna föräldrar, medan Barnläkarföreningen varnat för dess metoder.

Dottern Felicia Feldts bok *Felicia försvann* förändrar radikalt bilden av Anna Wahlgren som expert på barnuppfostran.

Journalisten Kristina Hedberg har

Anna Wahlgren.

SVT

nu gjort filmen *Hela Sveriges mamma* om niobarnsmamman Anna Wahlgren. Från den bortlämnade nioåringen till nuvarande livet i Indien. Om framgångarna och de privata tragedierna.

FOTNOT: *Hela Sveriges mamma* finns på SVT Play från 22 april

ULF STOLT

I gipsavgjutna rum

UTSTÄLLNING Arkitekten Petra Gipp ställer ut 34 av sina gipsavgjutningar på Liljevalchs, samt kommer med boken *passage/schakt/nisch/fodring/nav – vandring*. I boken beskriver hon arkitekturen med tuschlivering och texter av Ann Jäderlund, samt gipsavgjutningarna.

– I modellen kan det rumsliga skulpteras fram genom fokus på volym, element och detaljer, säger Petra Gipp.

Utställningen pågår till 13 maj.

ULF STOLT

ÅSA EKSTRÖM

Seriefestivalen firar med japansk manga

BILDSPRÅK Den 5-6 maj tar serierna över Kulturhuset, när Stockholms Internationella Seriefestival firar 20 år. Temat är Japan.

– Starkaste symbolen för bandet Sverige-Japan är för mig Kungsträdgårdens körsbärsblommor. De symboliserar även Stockholm och festivalen för mig då det är säsongen de blommar, säger serieskaparen Åsa Ekström, som bor i Japan och har gjort den officiella festivalbilden.

Ett inslag hon gillar med japansk manga är de ofta könsöverskridande karaktärerna.

– Så figuren jag ritade är androgyn men samtidigt "Kawaii". Mycket pasteller och sockerchock.

Till festivalen kommer japanska mangakreatörer, men också serieskapare från andra länder. Från Sverige bland annat Annelie Furmark, Frida Malmgren och David Liljemark.

MARIA HAGSTRÖM

Om tiden efter ABBA

UTSTÄLLNING ABBA uppträdde för sista gången 11 december 1982, via satellit från Stockholm i *Late, Late Breakfast Show*. Nu presenterar ABBA-museet en ny utställning om åren efter ABBA och vad medlemmarna gjort sedan dess.

Utställningen öppnar 8 maj.

ULF STOLT

"Jag vill alltid kolla på tv, för jag har ingen tv hemma."

Amanda Werne, Slowgold

KONSERT Första gången Amanda Werne var i Stockholm var 4 juli, sommaren 2007 – Beastie Boys på Gröna Lund. Hon hade varit på semester på Gotland och tog båten själv till Nynäshamn och buss därifrån och mötte upp två kompisar.

– Vi hade inga kartor eller nåt, vi bodde långt utanför stan i Djursholm. Vi åkte buss ut till nån lägenhet vi skulle sova i. Jag fick ta kort med min digitalkamera på en karta så vi hittade ut dit. Det var spännande att komma upp till Stockholm. Jag minns att jag tänkte på bussen in till stan att "jävlar vad stort det är". Det var en upplevelse.

Hur var konserten?

– Konserten var rolig. Jag minns att de hade Clark-skor på sig allihop, de måste fått spons. Den var bra.

11 maj spelar trion Slowgold – Amanda Wernes musikaliska alias

ELLUKA HENRIKSSON

med Johannes Mattsson, bas, Erik Berndtsson, trummor – i Slaktkyrkan.

– När jag började spela sa många att det var en svår publik i Stockholm. Men i mitt fall har jag alltid fått ett fantastiskt bemötande i Stockholm. När jag började spela i Stockholm spelade vi på Landet vid Telefonplan, jättefint ställe – det var precis när vi blivit den trio vi är i dag, typ fyra år sen.

Formatet med en trio är perfekt för hennes musik, tycker hon.

– Det finns mycket utrymme för mig som gitarrist och när man ser oss ser man oss tre, lätt att se vad vi gör, koncentrationen och samspelet oss emellan, att vi har kul.

När Amanda Werne är på turné är det en sak hon alltid gör varje dag på hotellet i varje ny stad.

– Jag vill alltid kolla på tv, för jag har ingen tv hemma. Det är alltid en lite stund tv och en promenad.

ULF STOLT

Punken porträtterad 1977

FOTOBOK Efter utbildningen på Konstfack hamnar den franske designern och fotografen Gérard Hervé Polisset på annonsbyrån Ericson & Co i Gamla stan. Det är 1977, punken börjar röra på sig på gatorna i stan, med inspiration från tidningen *Façade* föds idén

att porträttera punkarna. Han och en vän börjar hänga med dem, blir bjudna på deras fester och porträtten tas.

30 år senare inleds arbete med boken *Sthlm77*. Journalisten Håkan Lagher söker upp personerna på bilderna. Vilka var de då? Vad gör de

nu? 68 personer på 60 svartvita bilder. Ett porträtt av punken i Stockholm 1977.

ULF STOLT

ZELDA AV LINA NEIDESTAM

KAMPANJ MOT NEDSKRÄPNINGEN i Stockholm. Varje år plockar Stockholm stad upp 4 000 ton skräp varje år – fem kilo per invånare. Bland annat inrättas särskilda sopvakter i vissa parker.

En Casall utomhustrampolin med tre meter i diameter, fyra stabila benstativ och 72 fjädrar kostar 999 kronor.

Örebro tingsrätt säger nej till Lasermannen John Ausonius begäran att få sitt livstidsstraff tidsbestämt. Högt straffvärde och påtaglig risk för återfall anges som skäl.

Antalet klamydiasmittade ungdomar i länet ökade med 45 procent mellan 2006 och 2007. Störst ökning skedde i åldrarna 15-19 år. Därför får ungdomsmottagningarna ett ökat budgettillskott med fem miljoner.

Polisen varnar för personer som försöker sälja falskt guld utmed motorvägarna runt Stockholm och i parkeringshus i Salem, Farsta, Rotebro, Vasastan, Järfälla och Södertälje. Personerna uppträder "inte hotfullt men har varit väldigt påstridiga" enligt polisen.

Per Westgren, kapten på Djurgårdsfärjan, fyller femtio år. Han gör 35 turer om dagen.

Folktandvården provar att ha "sista minuten-pris" för att slippa tomma tandläkarstolar – en undersökning kostar då 299 kronor i stället för 645 kronor.

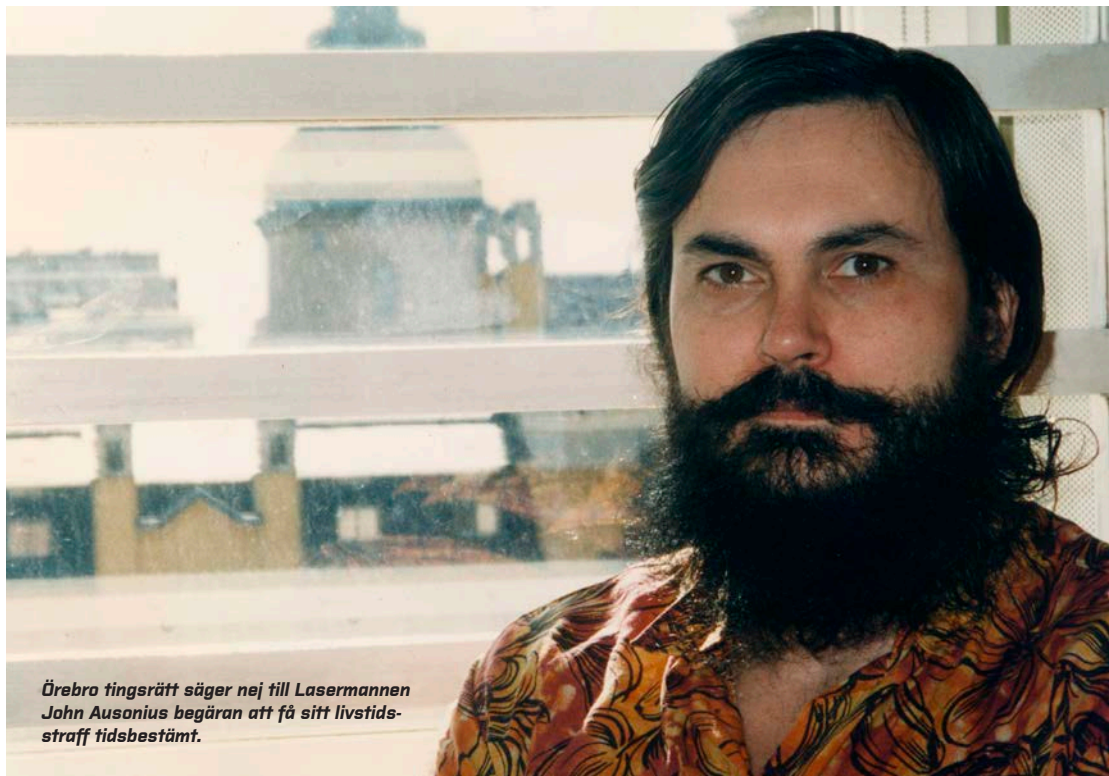
Laura Wihlborg vinner SM i poetry slam. Stockholm vann även lagtävlingen.

LÄNSFÖRSÄKRINGAR STARTAR EN egen fastighetsförmedling, Läns hem, med målet att bli en av stadens tre största mäklare inom tre år.

Utställningen *Halmskor & Stärkkragar* visas på Spårvägmuseet.

Riksdagen sa ja till att förbereda försäljningen av apotek till privata köpare och en omreglering av apoteksmarknaden.

Fildelarsajten *Pirate Bay* krävs på 93 miljoner av Hollywoodbolag för att de spridit filmerna *Harry Potter*,

Örebro tingsrätt säger nej till Lasermannen John Ausonius begäran att få sitt livstidsstraff tidsbestämt.

Syriana, *Walk the Line*, *The Pink Panther* samt de första 13 avsnitten av tv-serien *Prison break*.

Stockholm stad beslutar att satsa närmare sex miljarder på att renovera och bygga nya hamnar.

12 000 kronor i skadestånd från

Åva gymnasium i Täby vinner Lilla Journalistpriset med sin skoltidning *Cumululus*.

TELIA SONERA SKRIVER avtal med Apple om att introducera mobiltelefonen Iphone.

FOLKTANDVÅRDEN PROVAR ATT HA 'SISTA MINUTEN-PRIS' FÖR ATT SLIPPA TOMMA TANDLÄKARSTOLAR.

Kriminalvården tilldöms en tidigare intagen på häktet i Huddinge som glömdes kvar över natten i en rastgård i februari, endast i förd tröja, tunna byxor och häktets tofflor.

Iqube tar in 31 miljoner i en riktad nyemission. Pengarna ska användas till fortsatt tillväxt och såddfinansiering av entreprenörsbolag.

Kungäpsets besök i Upplands-Bro blev 550 000 kronor billigare än kungäpsets besök i Täby året innan.

Några anställda på Lugna gatan anklagas för att ha slagit sönder en hiss, supit sig fulla och varit på strippklubb i samband med en konferens i Budapest. Skuldfrågan är aningen

svårutredd då ord står mot ord. "Ett fåtal har inte gjort vad de borde. De har fått en uppsträckning av mig personligen", säger Anders Carlberg, Fryshuset vd.

Det finns 24 godkända och kontrollerade badplatser i staden. Ytterligare sju väntas öppna nästa år.

Vid en brand i en villa i Bromma förstörs författaren Olof Lagercrantz kvarlämnade dagböcker, brev och påbörjade skrivprojekt. "Händelsen är en nationell katastrof", menar svenska akademiens ständige sekreterare Horace Engdahl.

Rekordbeslag av opium i Stockholm. 100 kilo beslagt vid ett samlat tillslag mot en bil, en lägenhet och en lagerlokal. Polisen uppskattar gatuvärdet till cirka 15 miljoner kronor.

En stor trädgren faller över ett picknickbord i den fullsatta Högalidsparken. Ingen person skadas.

ULF STOLT

MAJ

1912

De femte olympiska sommarspelelen invigs på ett för ändamålet nybyggt Stockholm stadion, ritat av arkitekt Torben Grut. Tävlingsstart 29 juni.

1990

Mikael Reuterswärd och Oskar Kihlberg blir de första svenskarna som bestiger Mount Everest, jordens högsta berg på 8 848 meter över havet.

1971

Almstriden – för att stoppa färlande av 13 almträd i samband med byggande av en uppgång till Kungsträdgårdens tunnelbanestation – utkämpas.

PÅ HÖRNET:

Hägerstensvägen/Erik Segersälls väg

"Jag har den för att kunna ta mig till jobbet i Haninge."

NAMN: Lisa Lönneborg

YRKE: Psykolog

ÅLDER: 32

BOR: Telefonplan

Var har du varit?

– Jag har spelat orgel i Gröndals kyrka. Jag började spela orgel för sex år sen och jag får träna i kyrkan på dagtid eftersom jag inte stör nån.

Är din cykel hopfällbar?

– Ja, jag har den för att kunna ta mig till jobbet i Haninge. Då cyklar jag till Årstaberget och tar pendeln därifrån. Eftersom cykeln inte har kedja utan kamrem kan jag ta den var jag vill i kollektivtrafiken.

Får du många frågor om din cykel?

– Hela tiden. Både av de som är intresserade av cyklar generellt och av killar som vill veta mer om de tekniska grejerna.

TEXT **GERD ERIKSSON**
FOTO **MAGNUS SANDBERG**

SOMMARENS ÄVENTYR

Stylist: Ulrika Eriksson Foto: Henry Moshizi

NATURKOMPANIET

SVEAVÄGEN 62 | HANTVERKARGATAN 38-40 | KUNGSGATAN 4 | KUNGSGATAN 26
MALL OF SCANDINAVIA | TÄBY CENTRUM | SICKLA KÖPKVARTER | ODENGATAN 50
WWW.NATURKOMPANIET.SE

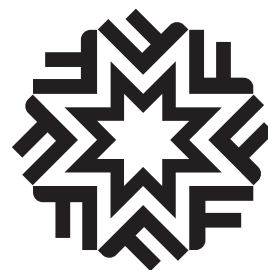

Anna Clarén

När allt förändrades

Anna Clarén har skapat filmen *När allt förändrades* där Lena Endre läser berättelsen till de personliga, utlämnande och mycket vackra fotografierna. ”Det handlar egentligen om en livskris. Om en familj och ett äktenskap som plötsligt ställs inför det oväntade”, berättar Anna Clarén. Det kunde vara du. Det kunde vara din familj. Anna Claréns bilder är häpnadsväckande vackra och skönjer också en sårbarhet och oro.

T-bana Slussen, Stadsgårdshamnen 22 | Öppet sön-ons 9-23, tor-lör 9-01 | fotografiska.se

Fotografiska